

ISSN 2738-0343

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

УПРАВА ЗА ЗАЈЕДНИЧКЕ ПОСЛОВЕ РЕПУБЛИЧКИХ ОРГАНА

**ОДЕЉЕЊЕ ЗА ИНФОРМАЦИОНО-ДОКУМЕНТАЦИОНЕ
И БИБЛИОТЕЧКЕ ПОСЛОВЕ**

**ИНФОРМАТИВНИ
БИЛТЕН**

**БРОЈ 6
2024**

Одељење за информационо-документационе и библиотечке послове Управе за заједничке послове републичких органа већ више од тридесет година једном месечно објављује Информативни билтен, којим обавештава кориснике о обновљеном информационо-документационом и библиотечком фонду.

Обавештавамо кориснике да БАЗИ ПРАВНИХ ПРОПИСА Одељења за информационо-документационе и библиотечке послове Управе, која је дневно ажурна и притом бесплатна, могу приступити путем следеће интернет адресе:

<http://bpp.uzzpro.gov.rs>

Из наше базе која садржи преко 150.000 прописа и преко пола милиона скенираних страна службених гласила, за свега неколико минута може се добити како важећи тако и неважећи пропис, у штампаној верзији или електронском поштом, као што се може добити и телефонским путем свака информација о статусу траженог прописа.

БИЛТЕНИ у електронском облику могу се преузети на адреси:

<http://www.uzzpro.gov.rs/biblioteka-bilteni.html>

Целокупан библиотечки фонд може се погледати на адреси:

<http://www.uzzpro.gov.rs/biblioteka-knjige.html>

Дигитална библиотека налази се на адреси:

<http://www.uzzpro.gov.rs/biblioteka-digit.html>

За коришћење целокупног фонда, као и за информације о правним прописима објављеним у службеним гласилима, корисници се могу обратити Одељењу:

Одељење за информационо-документационе и библиотечке послове

Управа за заједничке послове републичких органа

Немањина бр. 22–26

Београд

Телефон: 3616-296; 363-1620; 363-1104; 3613-734/лок. 1620 и 1104

biblioteka@uzzpro.gov.rs

САДРЖАЈ

- 1. Преглед одабраних правних прописа објављених у службеним гласилима Републике Србије, Аутономне Покрајине Војводине и Града Београда**
- 2. Списак претплата на службена гласила и часописе за потребе библиотеке Управе у 2024. години**
- 3. Преглед садржаја нових бројева часописа**
- 4. Преглед старих публикација**
- 5. Преглед нових књига**
- 6. Листа најчитанијих књига**

1

**ПРЕГЛЕД ОДАБРАНИХ ПРАВНИХ ПРОПИСА
ОБЈАВЉЕНИХ У СЛУЖБЕНИМ ГЛАСИЛИМА
РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ, АУТОНОМНЕ ПОКРАЈИНЕ
ВОЈВОДИНЕ И ГРАДА БЕОГРАДА**

УСТАВНОПРАВНИ И ПОЛИТИЧКИ СИСТЕМ

Службени гласник Републике Србије

Указ о опозиву са дужности изванредног и опуномоћеног амбасадора Републике Србије у Краљевини Холандији, Ксеније Миленковић, Службени гласник Републике Србије бр. 50/2024

Указ о опозиву са дужности изванредног и опуномоћеног амбасадора Републике Србије у Швајцарској Конфедерацији, Горана Брадића, Службени гласник Републике Србије бр. 50/2024

Указ о постављењу на дужност изванредног и опуномоћеног амбасадора Републике Србије у Републици Кипар, Сузане Бошковић Продановић, Службени гласник Републике Србије бр. 50/2024

Указ о постављењу на дужност изванредног и опуномоћеног амбасадора Републике Србије у Уједињеном Краљевству Велике Британије и Северне Ирске, Горана Алексића, Службени гласник Републике Србије бр. 50/2024

Указ о постављењу на дужност изванредног и опуномоћеног амбасадора Републике Србије у Соломоновим Острвима, на нерезиденцијалној основи, са седиштем у Канбери, Радета Стефановића, Службени гласник Републике Србије бр. 51/2024

Указ о опозиву са дужности изванредног и опуномоћеног амбасадора Републике Србије у Републици Уганди, на нерезиденцијалној основи, са седиштем у Најробију, Драгана Жупањевца, Службени гласник Републике Србије бр. 57/2024

Указ о постављењу на дужност изванредног и опуномоћеног амбасадора Републике Србије у Републици Уганди, на нерезиденцијалној основи, са седиштем у Најробију, Данијеле Чубрило Мартић, Службени гласник Републике Србије бр. 57/2024

Одлука о измени Одлуке о оснивању Заједничког управљачког тела за изградњу меморијалних центара посвећених Јасеновачким жртвама, Службени гласник Републике Србије бр. 50/2024

Одлука о измени Одлуке о формирању Заједничког одбора за реализацију одлука Управљачког тела за изградњу меморијалних центара посвећених Јасеновачким жртвама, Службени гласник Републике Србије бр. 50/2024

Одлука о измени Одлуке о образовању Координационог тела за спречавање прања новца и финансирања тероризма, Службени гласник Републике Србије бр. 52/2024

Одлука о изменама Одлуке о образовању Радне групе за ажурирање Националне процене ризика од прања новца и финансирања тероризма, Службени гласник Републике Србије бр. 55/2024

Службени лист Града Београда

Решење о додели одборничких мандата, Службени лист Града Београда бр. 81/2024

Укупан извештај о резултатима избора за одборнике Скупштине Града Београда, Службени лист Града Београда бр. 76/2024

ФИНАНСИЈЕ И ПРИВРЕДА

Службени гласник Републике Србије

Уредба о накнади за подстицај повлашћених произвођача електричне енергије, Службени гласник Републике Србије бр. 50/2024

Уредба о утврђивању Годишњег програма мера за спровођење одгајивачког програма за 2024. годину, Службени гласник Републике Србије бр. 50/2024

Уредба о изменама Уредбе о расподели подстицаја у пољопривреди и руралном развоју у 2024. години, Службени гласник Републике Србије бр. 50/2024

Уредба о утврђивању Програма финансирања активности и мера унапређења енергетске ефикасности у 2024. години, Службени гласник Републике Србије бр. 52/2024

Уредба о усклађивању номенклатуре Царинске тарифе за 2024. годину, Службени гласник Републике Србије бр. 54/2024

Уредба о изменама Уредбе о обавезној производњи и промету хлеба од брашна „Т-500”, Службени гласник Републике Србије бр. 55/2024

Уредба о допуни Уредбе о планирању и врсти роба и услуга за које се спроводе централизоване јавне набавке, Службени гласник Републике Србије бр. 55/2024

Уредба о изменама и допунама Уредбе о стимулативним мерама у циљу унапређења комбинованог транспорта, Службени гласник Републике Србије бр. 55/2024

Уредба о утврђивању Програма подршке малим предузећима за набавку опреме у 2024. години, Службени гласник Републике Србије бр. 57/2024

Уредба о престанку важења Уредбе о утврђивању Програма подршке развоју пословне инфраструктуре у 2024. години, Службени гласник Републике Србије бр. 57/2024

Одлука о емисији дугорочних државних хартија од вредности на међународном финансијском тржишту у оквиру ажурираног ГМТН програма, Службени гласник Републике Србије бр. 50/2024

Одлука о образовању Савета за координацију активности и мера за раст бруто домаћег производа, Службени гласник Републике Србије бр. 51/2024

Одлука о изменама и допуни Одлуке о класификацији билансне активе и ванбилансних ставки банке, Службени гласник Републике Србије бр. 52/2024

Одлука о изменама и допунама Одлуке о управљању ризицима који настају по основу активности које је банка поверила трећим лицима, Службени гласник Републике Србије бр. 52/2024

Одлука о измени Одлуке о привременој забрани увоза пелета од дрвета, Службени гласник Републике Србије бр. 57/2024

Правилник о допунама Правилника о облику, садржини, начину подношења и попуњавања декларација и других образаца у царинском поступку, Службени гласник Републике Србије бр. 50/2024

Правилник о изменама и допунама Правилника о пријављивању догађаја у цивилном ваздухопловству, Службени гласник Републике Србије бр. 52/2024

Правилник о усклађеним износима подстицајних средстава за поновну употребу, рециклажу и коришћење одређених врста отпада, Службени гласник Републике Србије бр. 53/2024

Правилник о измени Правилника о методологији за израду националног и локалног регистра извора загађивања, као и методологији за врсте, начине и рокове прикупљања података, Службени гласник Републике Србије бр. 53/2024

Правилник о измени Правилника о условима и начину вођења рачуна за уплату јавних прихода и распоред средстава са тих рачуна, Службени гласник Републике Србије бр. 55/2024

Правилник о изменама и допунама Правилника о испитивању возила, Службени гласник Републике Србије бр. 55/2024

Правилник о захтевима за интероперабилност аутомобилских радио-пријемника и потрошачке дигиталне телевизијске опреме, Службени гласник Републике Србије бр. 56/2024

Правилник о измени Правилника о условима и поступку за издавање дозволе за коришћење аеродрома, Службени гласник Републике Србије бр. 56/2024

Правилник о допунама Правилника о подстицајима за инвестиције за унапређење и развој руралне инфраструктуре, Службени гласник Републике Србије бр. 57/2024

Правилник о изгледу и садржини обрасца реда вожње, поступку и условима усаглашавања предложених редова вожње у међународном линијском превозу путника, Службени гласник Републике Србије бр. 57/2024

Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори

Меморандум о разумевању о јачању сарадње у области дигиталне економије између Министарства информисања и телекомуникација Републике Србије и Националне управе за податке Народне Републике Кине, Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори бр. 2/2024

Меморандум о разумевању о сарадњи у области информационих и комуникационих технологија између Министарства индустрије и информационих технологија Народне Републике Кине и Министарства информисања и телекомуникација Републике Србије, Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори бр. 2/2024

Меморандум о разумевању између Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Србије и Генералне управе царина Народне Републике Кине о сарадњи у спречавању и контроли авијарне инфлуенце, Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори бр. 3/2024

Протокол о фитосанитарним условима за извоз свежих боровница из Републике Србије у Народну Републику Кину између Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Србије и Генералне управе царина Народне Републике Кине, Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори бр. 3/2024

Протокол о инспекцијским, карантинским и санитарним захтевима за извоз сувих шљива из Србије у Кину између Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Србије и Генералне управе царина Народне Републике Кине, Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори бр. 3/2024

Службени лист Аутономне Покрајине Војводине

Одлука о образовању Покрајинске комисије за капиталне инвестиције, Службени лист Аутономне Покрајине Војводине бр. 26/2024

Закључак Покрајинске владе о Програму отуђења грађевинског земљишта у јавној својини Аутономне Покрајине Војводине за 2024. годину, Службени лист Аутономне Покрајине Војводине бр. 26/2024

Правилник о измени Правилника о додели средстава за суфинансирање инвестиција у физичку имовину пољопривредних газдинстава за набавку нових машина и опреме за унапређење примарне производње биљних култура у АП Војводини у 2024. години, Службени лист Аутономне Покрајине Војводине бр. 26/2024

РАДНИ ОДНОСИ, СОЦИЈАЛНА И ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА

Службени гласник Републике Србије

Одлука о образовању Савета за старење и међугенерациску сарадњу, Службени гласник Републике Србије бр. 52/2024

Правилник о измени Правилника о обрасцу и садржини лекарског рецепта, начину издавања и прописивања лекова, Службени гласник Републике Србије бр. 55/2024

Решење о утврђивању обрачунског износа просечне годишње зараде за осигуранике који остварују право у мају 2024. године, Службени гласник Републике Србије бр. 50/2024

ОБРАЗОВАЊЕ, НАУКА, КУЛТУРА И ФИЗИЧКА КУЛТУРА

Службени гласник Републике Србије

Уредба о измени Уредбе о националним спортским признањима и новчаним наградама, Службени гласник Републике Србије бр. 57/2024

Одлука о броју студената за упис у прву годину студијских програма основних струковних, основних академских и интегрисаних академских студија који се финансирају из буџета Републике Србије за високошколске установе чији је оснивач Република Србија у школској 2024/2025. години, Службени гласник Републике Србије бр. 50/2024

Одлука о броју студената за упис у прву годину студијских програма основних струковних студија који се финансирају из буџета Републике Србије за академије и високе школе струковних студија чији је оснивач Република Србија у школској 2024/2025. години, Службени гласник Републике Србије бр. 50/2024

Одлука о броју студената за упис у прву годину студијских програма мастер академских студија који се финансирају из буџета Републике Србије за високошколске установе чији је оснивач Република Србија у школској 2024/2025. години, Службени гласник Републике Србије бр. 50/2024

Одлука о броју студената за упис у прву годину студијских програма мастер струковних студија који се финансирају из буџета Републике Србије за академије и високе школе струковних студија чији је оснивач Република Србија у школској 2024/2025. години, Службени гласник Републике Србије бр. 50/2024

Одлука о броју студената за упис у прву годину студијских програма докторских академских студија који се финансирају из буџета Републике Србије за високошколске установе чији је оснивач Република Србија у школској 2024/2025. години, Службени гласник Републике Србије бр. 50/2024

Одлука о изменама Одлуке о утврђивању Центра за воћарство и виноградарство у Чачку за споменик културе, Службени гласник Републике Србије бр. 50/2024

Одлука о броју студената за упис у прву годину студијског програма основних академских студија који се финансирају из буџета Републике Србије на Академији за националну безбедност, Службени гласник Републике Србије бр. 57/2024

Правилник о допунама Правилника о Листи стручних, академских и научних назива, Службени гласник Републике Србије бр. 57/2024

Стручно упутство за спровођење уписа у прву годину студијских програма основних и интегрисаних студија на високошколским установама чији је оснивач Република Србија за школску 2024/2025. годину, Службени гласник Републике Србије бр. 51/2024

Стручно упутство за спровођење уписа у прву годину студијских програма мастер и докторских студија на високошколским установама чији је оснивач Република Србија за школску 2024/2025. годину, Службени гласник Републике Србије бр. 51/2024

Решења о додели новчане награде за спортске резултате, Службени гласник Републике Србије бр. 50/2024

Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори

Меморандум о разумевању у области спорта између Министарства спорта Републике Србије и Министарства културе, омладине и спорта Габонске Републике, Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори бр. 3/2024

Споразум о радио-телевизијској и онлајн аудио-визуелној сарадњи између Министарства информисања и телекомуникација Републике Србије и Националне управе за радио и телевизију НР Кине, Службени гласник Републике Србије – Међународни уговори бр. 2/2024

РАЗНО

Службени гласник Републике Србије

Индекси потрошачких цена за мај 2024. године, Службени гласник Републике Србије бр. 51/2024

Подаци о просечним зарадама и просечним зарадама без пореза и доприноса по запосленом, за април 2024. године, Службени гласник Републике Србије бр. 56/2024

2

СПИСАК ПРЕПЛАТА НА СЛУЖБЕНА ГЛАСИЛА И ЧАСОПИСЕ ЗА ПОТРЕБЕ БИБЛИОТЕКЕ УПРАВЕ У 2024. ГОДИНИ

СЛУЖБЕНА ГЛАСИЛА

1.	СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
2.	СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ – МЕЂУНАРОДНИ УГОВОРИ
3.	СЛУЖБЕНИ ЛИСТ АП ВОЈВОДИНЕ
4.	СЛУЖБЕНИ ЛИСТ ГРАДА БЕОГРАДА

СТРУЧНИ ЧАСОПИСИ

1.	КОРАЦИ: часопис за књижевност, уметност и културу
2.	ЛЕГЕ АРТИС: прописи у пракси

ОСТАЛЕ СЕРИЈСКЕ ПУБЛИКАЦИЈЕ

1.	БИЛТЕН СУДСКЕ ПРАКСЕ ПРИВРЕДНИХ СУДОВА
2.	БИЛТЕН УСТАВНОГ СУДА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

3

ПРЕГЛЕД САДРЖАЈА НОВИХ БРОЈЕВА ЧАСОПИСА

LUBARDA

КОРАЦИ 2024

КЪИЖЕВНОСТ УМЕТНОСТ КУЛТУРА

1 ▶ 3

2024

САДРЖАЈ

МЕЂУ ЈАВОМ И МЕД СНОМ

Мирослав Алексић: <i>У врџу</i>	5
Марина Шур Пухловски: <i>У себи самој</i>	10
Дамир Јоцић: <i>Буђење њесника</i>	32
Невена Карановић: <i>Вода је била фантастична</i>	37
Драгица Стојановић: <i>Блајостанје</i>	42
Миленa Благојевић: <i>Међу њрејеравим крошњама белих бреза</i>	48
Елизабета Георгиев: <i>Филозофија њаучине у чејири слике</i>	54
Крсто Милошевић: <i>Цокуле</i>	58
Жељка Гавриловић: <i>Фрајменџи</i>	62

КОРАК

Тијана Ашић: <i>Двојласје у њокреју</i>	65
---	----

МЕРИДИЈАНИ И ПАРАЛЕЛЕ

Инам Качачи: <i>Наја у Везирији</i> (превео с арапског Мирослав Б. Митровић)	83
Јадвига Малина: <i>Црна бродска њосага</i> (превела са пољског Бисерка Рајчић)	91

СТАВ

Стеван Јовићевић: <i>Књижевност и време садашње</i>	101
---	-----

ФЕНОМЕНИ

Лела Вујошевић: <i>Женске судбине и џеаттарско џумачење</i>	107
---	-----

ОКУЛАР

Павле Зељић: *Повраћак у минерално стање: концепт тела у поезији Васка Поје и СИМПЛИЦИСИМУСУ Х.Ј.К. Гримелсхаузена* 117

Марија Јока: *Морфологија лика Лоле Монџез у роману КАП ШПАНСКЕ КРВИ Милоша Црњанског* 130

ТЕРАЗИЈЕ

Александра Жежељ Коцић: *Пућ је кривудаг и ту нема помоћи (Филип Грујић, И онда ојет, из њочейка, ВООКА, Београд, 2023)* 141

Јана Алексић: *Књига њрефињене њоејске духовности (Марија Јефтимијевић Михајловић, Храм тишине, Партефон, Београд, 2023)* 148

Урош Ђурковић: *Газиране јећуље и имџеријализам мелоеје (Бојан Марковић, Таумајрой, Народна библиотека „Стефан Првовенчани“, Краљево, 2022)* 156

Александар Б. Лаковић: *Ијриве и мозаичне њредставе времена (Ненад Кебара, О њејтељци се љушка све: лирска њредања, Интелекта, Ваљево, 2023)* 160

Марија Симовић: *Роман о доброчинству (Иван Златковић, Сирожна књига, Народно дело, Београд, 2023)* 166

Мирослав Радовановић: *Пућовање кроз време (Георги Господинов, Временско склониште, Геопоетика, Београд, 2023 – Међународна награда Букер 2023)* 169

РАМПА

Андреј Платонов: *Глас оца (превела са руског Марија Кувекаловић)* 175

ПАЛЕТА

Александра Димитријевић: *Наш Лубарда* 185

КОРАЧАЛИ СУ 189

Коришћење капацитета других субјеката у поступку јавне набавке, заједничка понуда и понуда са подизвођачем

- ▶ Подсетник – карактеристични елементи коришћења права на годишњи одмор за 2024. годину
- ▶ Стварна и месна надлежност органа у управном поступку
- ▶ Реч адвоката: Одговорност Републике Србије за грешке у раду суда
- ▶ Промена послодавца и радноправни статус запослених
- ▶ Последице пропуштања процесних радњи – други део
- ▶ Преваре са некретнинама
- ▶ Услуге и корисници социјалне заштите

У овом броју...

ЈАВНЕ НАБАВКЕ И БУЏЕТИ

- 4 Коришћење капацитета других субјеката у поступку јавне набавке, заједничка понуда и понуда са подизвођачем

РАДНО ПРАВО

- 11 Подсетник – карактеристични елементи коришћења права на годишњи одмор за 2024. годину
- 20 Промена послодавца и радноправни статус запослених
- 26 Јубиларна награда у новијој судској пракси

УПРАВНО ПРАВО

- 33 Стварна и месна надлежност органа у управном поступку

ГРАЂАНСКО ПРАВО

- 38 Последице пропуштања процесних радњи – други део
- 49 Реч адвоката: Одговорност Републике Србије за грешке у раду суда

ПРИВРЕДНО ПРАВО

- 54 Преваре са некретнинама

УНАКРСНИ ПОГЛЕД

- 63 Услуге и корисници социјалне заштите

РУБРИКЕ

- 69 Портал читалаца
- 71 Кад језик пресуди: Атрибуција и номинализација у правном језику са становишта форензичке лингвистике
- 80 Поводом Међународног дана микро, малих и средњих предузећа
- 94 Преглед прописа донетих између два броја
- 96 Календар важења правних аката

4

ПРЕГЛЕД СТАРИХ ПУБЛИКАЦИЈА

Излазећи у сусрет све израженијим захтевима корисника да пронађу одговор на специфична питања из професионалне праксе, кроз Информативни билтен континуирано ћемо упознавати своје читаоце са садржајима старих књига из богате ризнице библиотеке Управе. Наш фонд обухвата, између осталог, и вредне писане документе који, осим документационе, имају и научну и стручну вредност. Будући да су посреди књиге од историјског значаја, као и периодична издања и друге драгоцене библиотечке целине којима располажу постојећи фондови, овим путем настојали смо да проширимо лектуру свима онима који желе да се стручно усавршавају. Напомињемо да ове књиге (из којих дајемо само изводе) могу да се користе само у читаоници библиотеке Управе за заједничке послове републичких органа, а део фонда дигитализован је и доступан на адреси: <http://www.uzzpro.gov.rs/biblioteka-digit.html>

За овај број издвајамо:

1. **Закон о додацима на скупоћу државних службеника грађанског и војног реда, пензионера и пензионерки: Београд, 1922.**
2. **Закон о задругама државних службеника: Београд, 1932.**
3. **Правилник о саставу и вођењу спискова службеника Министарства грађевина и подружних му установа по рангу утврђеном по прописима Закона о чиновницима: Београд, 1931.**

У наредним бројевима Информативног билтена наставићемо са приказима тематски и жанровски разноврсних публикација нашег богатог фонда.

ЗАКОН

О

ДОДАЦИМА НА СКУПОЉУ

ДРЖАВНИХ СЛУЖБЕНИКА ГРАЂАНСКОГ И ВОЈНОГ
РЕДА, ПЕНЗИОНЕРА И ПЕНЗИОНЕРКИ.

Овај Закон обнародован је у 54 броју Службених Новина
од 10 марта 1922. године.

ДРЖАВНА ШТАМПARIЈА
КРАЉЕВИНЕ СРБА, ХРВАТА И СЛОВЕНАЦА.
БЕОГРАД, — 1922

МИ
АЛЕКСАНДАР I

ПО МИЛОСТИ БОЖЈОЈ И ВОЉИ НАРОДНОЈ
КРАЉ СРБА, ХРВАТА И СЛОВЕНАЦА

Проглашујемо и објављујемо свима и свакоме, да је Законодавни Одбор Народне Скупштине Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца, на основу чл. 130. Устава, на својој XXXVI. редовној седници, одржаној 26. децембра 1921. године, у Београду, решио и да смо Ми потврдили и потврђујемо, да се уредбе и решења о додацима на скупоћу државних службеника грађанског и војног реда, пензионера и пензионерки пријављене по списку Министарства Финансија Бр. 112, 108, 109, 113, 110, 111; 114, 15, 115, 19, 23, и 16; по списку Министарства Војног и Морнарице Бр. 39. и 22. „Службене Новине“ Бр. 195./1921. г. измени и да гласе:

ЗАКОН

О

ДОДАЦИМА НА СКУПОЋУ

ДРЖАВНИХ СЛУЖБЕНИКА ГРАЂАНСКОГ И ВОЈНОГ РЕДА,
ПЕНЗИОНЕРА И ПЕНЗИОНЕРКИ.

Члан 1.

Државни службеници, пензионери и пензионерке добијају, осим основне плате (пенсије), још и додатке на скупоћу по одредбама овога закона.

Додаци на скупоћу су ови: лични додаци, додаци на стан и породични додаци.

Висина личних додатака и додатака на стан се одређује према висини плате (пенсије) и према месту службовања.

Члан 2.

С обзиром на личне додатке деле се места службовања на пет месних разреда скупоће, и то:

- I. разред: Београд, Земун и Сушак.
- II. разред: Бакар, Загреб, Карлобак, Нови Сад, Панчево, Сењ, Сплит, Црквеница и вароши Србије и Црне Горе.
- III. разред: В. Бечкерек, Љубљана, Марибор, Сарајево, Сомбор, Суботица, места у Далмацији осим Сплита, места у Прекомурју, остала места у Приморју и варошице и села Србије и Црне Горе.
- IV. разред: Бања-Лука, Беловар, Бихаћ, Вараждин, Госпић, Кочеље, Крањ, Логатец, Мостар, Новоместо, Огулин, Осјек, Петроварадин, Птуј, Сисак, Сремски Карловци, Травник и Цеље.
- V. разред: сва остала места.

Члан 3.

С обзиром на додатке на стан, увршћују се нека места службовања у три станаринска разреда и то:

- I. разред: Београд и Сушак.
 - II. разред: вароши Србије и Црне Горе.
 - III. разред: варошице и села Србије и Црне Горе.
- Остала места нису увршћена ни у један станарински разред и у њима не припада додаток на стан.

Члан 4.

Редовни и ванредни професори Универзитета добијају личне додатке на скупоћу за 75⁰/₀, а до-

центи и асистенти за 50% веће него други чиновници са истом годишњом платом, у истом месту службовања.

Хонорарни наставници Универзитета не добијају као такви додатака на скупоћу, предвиђеним овим чланом, него им припада, на име целокупног хонорара, по 50 динара од часа. Ако су уједно државни службеници добијају и додатке на скупоћу који им као таквим припадају.

Члан 5.

Активни државни чиновници, наставници средњих и стручних школа, стални учитељи и учитељице, привремени чиновници Министарства Грађевина који су поданици наше Краљевине, чиновнички практиканти ван Србије и Црне Горе, аксултанти, супленти, аспиранти, конципијенти, елеви и њима једнаких добијају личне додатке по овој табели:

Годишња плата	Месни разред скупоће				
	I.	II.	III.	IV.	V.
	Динара дневно				
до 2.999	28	26	24	22	20
од 3.000 до 4.999...	30	28	26	24	22
од 5.000 до 7.499...	32	30	28	26	24
од 7.500 до 8.999...	35	33	31	29	27
од 9.000	38	36	34	32	30

Члан 6.

Све остале категорије учитеља и учитељица, неуказни државни службеници (званичници) са сталном месечном платом и без разлике на године проведене у служби и квалификације, полицајски агенти Управе града Београд и полицајски агенти Министарства Унутрашњих Дела на служби при

комесаријатима железничке полиције, квалификовани стални радници Управе Државне Штампарије у Београду, све категорије подчиновника, канцеларијски официјанти и помоћници, и свима овим једнаки, добијају личне додатке по овој табели:

Месни разред скупоће				
I.	II.	III.	IV.	V.
Динара дневно				
18	17	17	16	16

Члан 7.

Све категорије државних служитеља, неквалификовани радници Управе Државне Штампарије у Београду, добијају личне додатке и то: у I месном разреду скупоће по 16.— динара а у свима осталим местима по 14.— динара дневно.

Члан 8.

Указни контрактуални чиновници као и привремени чиновници Министарства Грађевина, који нису поданици наше Краљевине, добијају личне додатке по овој табели:

Годишња плата:	Дневно динара:
до 2.999	23
од 3.000 до 4.999	25
од 5.000 до 7.499	30
од 7.500	35

Члан 9.

Активни Министри добијају на име свих додатака на скупоћу и то: Председник Министарског Савета 362.50 динара а остали Министри по 290.— динара дневно.

Члан 10.

Државни саветници добијају лични додатак по 72.50 динара дневно.

Министри на расположењу добијају додатке на скупоћу као и остали чиновници према плати у месту у коме живе.

Члан 11.

Помоћници Министара добијају посебни додатак по 50.— динара дневно.

Генерални Директори, њихови помоћници и Начелници Одељења Министарства добијају личне додатке на скупоћу за 25%⁰ веће него чиновници с истом годишњом платом.

Члан 12.

Покрајински намесници добијају лични додатак по 100.— динара дневно.

Члан 13.

Официри и војно-административни чиновници, у местима у којима припада додатак на стан, добијају додатке на скупоћу као чиновници грађанског реда. У местима, у којима не припада додатак на стан, добијају личне додатке по овој табели.

	Варош	Варошица и село
нижи	26	22
виши	32.50	27.50

У случају да у једном месту чиновници грађанског реда са истом годишњом платом примају, по овом закону, већи додатак на скупоћу, узимајући у обзир и све специјалне додатке војних лица, припада исти и официрима и војно-административним чиновницима.

Поред ових додатака на скупоћу добијају специјалне додатке и то :

- 1.) Шеф Ђенерал-Штаба 150.— динара дневно.
- 2.) Војводе и армијски Команданти по 100.— динара дневно.
- 3.) Команданти Дивизија по 50.— динара дневно.
- 4.) Сви остали активни официри и указни стални војни чиновници постављени по закону о устројству војске односно одлукама Министарског Савета а са платама предвиђеним у закону о устројству војске, и то : ожењени по 400.— а нежењени по 200.— динара месечно.

Члан 14.

Подофицири имају право на лични додатак на скупоћу и то наредници по 6.— динара а поднаредници по 3.— динара дневно.

Члан 15.

Државним службеницима и пензионерима када су на војним дужностима, припада лични додатак на скупоћу који и у грађанству. На случај да би им, према чину у војсци, следовао већи додатак од додатка који у грађанству уживају, припада им лични додатак тога чина.

Оброк у натури или новчана храна, ако би којој од ових категорија следовала, за време док су на војним дужностима, одбијаће се од личног додатка на скупоћу.

Члан 16.

Службеници на Сушаку добијају, поред личних додатака на скупоћу, док траје окупација, и посебне додатке и то :

Чиновници са годишњом платом до 4.999	дневно	9 дин.
„ „ „ „ од 5.000	„	12 „
Подчиновници и служитељи	„	6 „

Ови посебни додаци припадају и службеницима чије породице живе у Задру, док су у Задру

Члан 17.

а.

Пензионери и пензионерке свих категорија, набројених у чл. 4., 5. и 13., којима је пензија одређена у *крунама*, добијају личне додатке, без разлике на месни разред скупоће, и то:

до 2.999 круна пензије	14	дин.	дневно
од 3.000 круна и више пензије	18	„	„

б.

Пензионери и пензионерке свих категорија, набројених у чл. 6. и 7., којима је пензија одређена у *крунама*, добијају личне додатке, без обзира на месни разред скупоће, по 10 — динара дневно.

в.

Пензионери и пензионерке свих категорија набројених у чл. 4., 5. и 13., којима је пензија одређена у *динарима*, добијају личне додатке по овој табели:

Годишња пензија	Месни разред скупоће				
	I.	II.	III.	IV.	V.
	Динара дневно				
до 2.999— динара	13	12	11	11	11
од 3.000— динара	14	13	12	12	12

г.

Пензионери и пензионерке свих категорија набројених у чл. 6. и 7., којима је одређена пензија у *динарима* добијају личне додатке по овој табели:

Месни разред скупоће				
I.	II.	III.	IV.	V.
Динара дневно				
11	10	9	9	9

Члан 18.

Пензионери и пензионерке грађанског и војног реда, који уживају личну пензију а пензионисани су по навршетку потпуних година службе, као и активни и резервни официри пуни инвалиди добијају додатке на скупоћу из чл. 1. као и активни службеници онога положаја са кога су пензионисани, односно оглашени за пуне инвалиде.

Члан 19.

Лица која добијају из државне касе милосне опскрбине или животне ренте, а на основу и у оквиру пензионих закона односно законских прописа који још важе, као и чиновници који уживају милостињу по § 76. зак. о чин. грађ. реда, добијају исте личне додатке као и пензионери.

Члан 20.

Сирочад државних службеника без оца и матере, добијају лични додатак на скупоћу по пет динара дневно, а под условима који важе за пензионере у погледу права на личне додатке.

Члан 21.

Службеници по чл. 4. 5. и 13. овог закона, са службом у местима предвиђеним у чл. 3. добијају додатке на стан, по овој табели.

Годишња плата	Станарински разред		
	I.	II.	III.
	Динара дневно		
до 2.999	8	4	2
од 3.000 до 4.999	10	5	2
од 5.000 до 7.499	16	9	5
од 7.500	20	13	9

Члан 22.

Пензионери и пензионерке у местима предвиђеним у чл. 3. добијају додатак на стан и то :

Годишња пензија	Станарински разред		
	I.	II.	III.
	Динара дневно		
до 2.999	8	7	5
од 3.000 и више . . .	7	6	4

Члан 23.

Специјални додаци, који су чиновници у ресору Министарства Правде добијали по Уредбама ДРБр. 130.000 од 29. септембра 1920., односно ДРБр. 80.000 од 6. јуна 1921. г. остају и на даље, но с тим да се смањује за онолико, колико износи повишица додатака на скупоћу, лични и на стан по овом закону према личним додацима на скупоћу које су примали до дана ступања на снагу овог закона.

Од овога се изузимају чланови Касационог Суда, који добијају на име личног додатка на скупоћу, додатка на стан и специјалног додатка укупно по 70.— дин. дневно без обзира на месни разред скупоће.

Члан 24.

Државни службеници и пензионери који имају право на личне додатке на скупоћу, имају и право на породичне додатке по пет динара дневно, а под-официри по 3.— дин.

Породични додатак припада :

1. за закониту жену;
2. за дете рођено у законитом браку;
3. за позакоњено дете;
4. за адоптирано дете под условом да државни службеник нема рођене деце;

5. за пасторче;

6. за оца, матер, деду и бабу по оцу, под условом да су сиромашног стања (ако плаћају мање од пет динара годишње непосредне порезе) да их једино службеник издржава и живи с њима у кућној заједници и да и сам службеник нема сопственог имања или прихода на који се плаћа више од пет динара годишње непосредне порезе, не рачунајући ту плату или пензију коју прима из државне касе;

7. за рођеног брата или сестру и то само под условима, да су ратничка сирочад, (тј. да су им очеви као војни обвезници или политички интернирци за време рата погинули, умрли или у рату нестали), да су сиромашног стања (ако плаћају мање од пет динара годишње непосредне порезе), да их једино службеник издржава и живи с њима у кућној заједници и да и сам службеник нема сопственог имања или прихода, на који се плаћа више од пет динара годишње непосредне порезе.

Породични додаци за децу, браћу и сестре припадају до навршене 16 године, у колико од тога овај закон не чини изузетке.

Ако у једној породици има више чланова, који су државни службеници и издржавају једно од ових набројани сродника, има право на ове додатке само један члан и то најстарији.

За доказ о сиромашном стању напред побројани сродника служиће уверење (потврда) надлежних финансијских управа, у Београду порезног одељења; за доказ да их једино дотични службеник издржава као и за доказ о заједничком животу служиће јемство три указна чиновника, свештеника или учитеља.

Члан 25.

Додаци на скупоћу везани су:

Код активних државних службеника за место сталног службовања.

Код пензионера и пензионерки и лица, која уживају милостињу за оно место у ком су задобили право на пензију или милостињу, односно за оно место у кому стално живе, ако су додаци у том месту мањи.

Члан 26.

Изузети су од права на додатке на скупоћу у опште тј. личних додатака, додатака на стан и породичних додатака пензионери и пензионерке, који имају било од сопственог имања, било од личног рада месечно 1.000 — или више динара прихода.

Они државни пензионери који се баве самосталном радњом или слободном професијом као: адвокати, адвокатски приправници, лекари, инжињери и други, немају права на додатак на скупоћу изузимајући случај ако лекарским уверењем, издатим од стране државних или општинских лекара, докажу да су неспособни за рад услед старости и телесне неспособности, или су прешли 70 година старости.

Члан 27.

Одредба члана 26. став 1. не важи за пензионере и пензионерке, који примају личну пензију, ако су пензионисани после 25 година службе.

Члан 28.

Изузети су од права на породичне додатке:

1. Активни Министри;
2. Резервни официри на војним дужностима који иначе нису државни службеници или пензионери, изузимајући случајеве за које се утврди да,

услед позива старешине породице на војну дужност породица остаје без срестава за живот;

3. Сирочад државних службеника;

4. Активни државни службеници који имају осим плате још каквог имања или прихода на који плаћају преко 300 динара годишње непосредне порезе.

Као доказ служиће уверење надлежне пореске власти;

5. Активни државни службеници који нису поданици наше Краљевине за оне чланове породице који не живе на територији наше Краљевине;

6. Служитељи државних надлештава који имају имања на које плаћају више од пет динара годишње непосредне порезе.

Члан 29.

Породични додатак на жену не припада:

1. Ако жена има толико редовног прихода било од имања покретног или непокретног било од личног рада, па тај приход износи 200 динара и више месечно;

2. Ако је жена пензионерка а муж активни службеник или пензионер;

3. Ако је муж пензионер а жена активни службеник;

4. Ако је жена растављена од мужа, без обзира је ли поведена бракоразводна парница или није.

Члан 30.

Породични додатак за децу не припада:

1. На дете које ступи у какву јавну или приватну службу са приходом у новцу или у натури и тај му приход износи 200 дин. или више месечно.

2. На дете које се смести у јавни грађански, војнички, добротворни или васпитни завод на бес-

платно издржавање и вредност тога издржавања износи или прелази од 200 — дин. месечно;

3. На дете које има школску или научну стипендију, уживање од каквог фонда, помоћ или благодијање од 200. дин. или више месечно;

4. На дете које ступи на трговину, на занат или какво предузеће као ученик или шегрт, па га издржава послодавац без награде;

5. На дете које се удоми или ожени;

6. На дете које има сопственог имања покретног или непокретног, чији је приход 200 динара или више месечно.

Члан 31.

Породични додатак за оца, матер, деду, бабу по оцу као и за браћу и сестре (ратничка сирочад) не припада:

1. Пензионеркама које добијају удовичку пензију.

2. Женама државним службеницима и пензионеркама ако им је муж жив и живи с њим у законитом браку.

Члан 32.

Изузетно се признаје право на породични додатак за децу и после навршене 16. године:

1. За ћерку, ако она своје оцу који је удовац води кућу;

2. Ако је дете душевно или телесно трајно неспособно за ма какав рад или привређивање;

3. Ако дете наставља школовање редовно у земљи или иностранству, и то за време трајања школовања, а највише до навршене 24. год. живота.

У случају пак да дете због службовања у војсци није могло до 24 године завршити школовање, признаје му се право на породични додатак до завршетка редовног школовања, а најдаље до 26. године живота.

И за случај под тачком 1.—3. овог члана важе ограничења по чл. 30. тачка 1.—6.

Неспособност за рад или привређивање доказиваће се уверењем државног лекара или општинског лекара, у местима где државног лекара нема, похађање школе доказиваће се уверењем школске власти.

Члан 33.

За децу која уживају пензију по прописима Србије и Црне Горе важи:

У случају кад деца без оца и мајке уживају пензију, право на пријем личног пензионерског додатка на скупоћу припада најстаријему, који на остале пријемнике исте пензије прима још и по пет динара дневно на име породичног додатка.

Ако пак деца која уживају пензију по оцу или мајци, имају у животу једног родитеља који је државни службеник, онда немају права на пензионерски лични додатак, већ њихов родитељ има право на породични додатак на њих, а под условима који су изложени у чл. 29. и 31. У овом случају ако има више од једног детета, онда се износ те пензије дели на равне делове и, према величини сваког дела, цени се, да ли дете у погледу имовног стања испуњава услове који се по овом закону траже за стицање права на породични додатак.

Ако деца уживају пензију по оцу заједно с маћехом, онда маћеха прима пензионерски лични додатак као и породични додатак од по пет динара на свако дете, и то у случају ако живе заједно; у противном ако маћеха живи одвојено од своје пасторчади лични и породични додаци сабирају се и цео збир се дели на делове као и пензија.

Мушка деца државних службеника која су остала без оца и матере, па су по навршетку 21.

године старости изгубили право на пензију по пензионом закону и која немају никаквих прихода, а на школовању су, примају додатак од по 10. — дин. дневно до навршеног школовања а најдаље до 25. године живота.

Члан 34.

Ако су муж и жена у државној служби, и у истом месту, не могу, обоје, примати потпун лични додатак на скупоћу. Један се смањује на половину. Ако додаци нису једнаки, смањује се мањи. И у једном и у другом случају, муж, изузетно, задржава право на породични додатак на жену, под условом да не постоје сметње које по новом закону искључују право пријема овог додатка на жену уопште. У овом случају не узимају се у обзир припадљности, које жена прима од државе у својству државног службеника.

Члан 35.

Ако је муж активни државни службеник а жена пензионерка и обратно, или ако су обоје у пензији имају, свако за себе, право на лични додатак и на додатак на стан.

Члан 36.

Ако муж није у државној служби, а жена је или у активној државној служби или у пензији, жена има право само на лични додатак и на додатак на стан, а не и на породични. Од овога се изузима случај ако докаже да јој је муж сиротног стања и неспособан за рад, у ком случају жена има право на породични додатак на децу а под општим условима, који важе за пријем овог додатка. Као доказ мужевљево неспособности за рад служиће лекарско уверење државног или општинског лекара, а за његово сиротно стање уверење надлежне финансијске власти.

Члан 37.

У случају развода брака или одвојеног живота мужа и жене, у погледу породичног додатка на децу, важиће ови принципи:

1. Ако су муж и жена обоје државни службеници или пензионери, или једно од њих у државној служби а друго пензионер, породични додаток на децу припада оном супружнику код кога су деца на издржавању;

2. Ако је муж слободне професије а мати државни службеник или лична пензионерка, и деца су код ње на издржавању, додаток на децу припада матери као државном службенику;

3. Ако је муж државни службеник или пензионер а жена није ни једно ни друго, муж има право на породични додаток на децу с тим, да се додаток исплаћује жени ако су деца код ње;

Ово важи било да је дефинитивно разведен, било да је бракоразводна парница у току, било пак да је муж напустио своју жену или она њега и одвојено живи, без обзира је ли поведена бракоразводна парница или не.

Члан 38.

Ако је пензионер запослен у државној служби, и та служба одговара служби коју је вршио пре пензионисања, добија, поред својих пензионерских принадлежности, још и диференцију између пензионерских принадлежности и оних принадлежности које би добијао ако би био реактивиран на положај са кога је био пензионисан.

Члан 39.

Свима државним службеницима који су на боловању као и официрима у недејству, услед телесне

или душевне неспособности, припадају њихови додаци на скупоћу за годину дана. Они који су стекли право на пензију добијају, по истеку овог рока, додатак на скупоћу као да су пензионисани.

Изузети су они који су били рањени или постали болесни у вршењу своје службе по закону о заштити јавне безбедности у држави. Они имају право на потпуне додатке на скупоћу за све време лечења.

Члан 40.

Државни службеници који су ради лечења на одобреном одсуству у иностранству, добијају додатке на скупоћу, по овом закону, у динарима.

Члан 41.

Државни службеници могу бити на осуству, по приватном послу, највише месец дана у току једне године, са правом на додатке на скупоћу које имају добијати по овом закону.

Члан 42.

Државним службеницима који се налазе у иностранству, запослени у појединим државним установама сталног или привременог карактера, финансијским, војним, просветним (делегацијама) и т. д. издаваће се лични додатак на скупоћу који им припада по овом закону :

1. у земљама са здравом валутом, у монети дотичне земље, рачунајући динар ал пари.

у Енглеској	рачунати	1.— динар	1.— шилинг
„ Америци	„	1.— „	0·20 долара
„ Холандији	„	2.— „	1.— холанд. форинта
„ Данској	„	1·40 „	1.— данска круна
„ Шведској	„	1·40 „	1.— швед. круна
„ Норвешкој	„	1·40 „	1.— норв. круна

Породични додатак на скупоћу примаће ови службеници ал пари само у том случају, ако то надлежни Министар одобри, и ако чланови породице, на које они имају право по овом закону, заиста живе заједно с њима; у противном, примаће у динарима односно у монети дотичне земље по берзанском курсу;

2. у земљи са обесцењеном валутом плаћаће се и лични и породични додатак по овом закону у динарима односно у монети дотичне земље по берзанском курсу.

Члан 43.

Државним службеницима упућеним по одлуци Министарског Савета у иностранство ради практичног проучавања појединих питања из оне гране државне управе у којој служе, припадају додаци на скупоћу по овом закону у динарима, рачунајући их по берзанском курсу.

Члан 44.

Ако је државни службеник или пензионер дисциплински кажњен одузимањем плате или је под ислеђењем, или судом, добија лични додатак и додатак на стан у истом размеру смањен у колико му се смањује и плата, но с тим да му се лични додатак и додаци на стан не могу смањити више од половине. И у овом случају породични додаци остају потпуни.

Ако би му била одузета цела плата односно пензија, не припадају му ни лични породични додаци.

Официри и војно-административни чиновници за време док су под судским ислеђењем без плате, добијају дневно на име издржавања:

1.)	они до 1.301	дин. плате по	8.—	дин.
2.)	они од 1.301—2.501	„	„	„ 9.60
3.)	„ „ 2.501—4.001	„	„	„ 11.20
4.)	„ „ 4.001 па на више	„	„	„ 12.—

Члан 45.

Лични додатак на скупоћу, по овом закону, може се узети у попис само за државна потраживања и у случају судским путем досуђеног издржавања.

Породични пак додатак не може се узети у попис ни за каква потраживања.

Члан 46.

За пријем додатака на скупоћу, по овом закону, како активни државни службеници тако и пензионери и пензионерке, испуниће на каси, на којој примају принадлежности, нарочите пријаве, које ће прописати Министар Финансија, а којим ће се констатовати, да су испуњени сви услови у погледу права на пријем додатака на скупоћу, који се траже.

Активни државни службеници испуниће пријаве само за породични додатак, а пензионери и пензионерке и за лични и породични.

Сваку промену, по већ поднесеној пријави, дужан је подносилац одмах пријавити дотичној каси новом пријавом.

Благајне које врше исплату, имају права и обавезу да периодично, у циљу оверавања већ поднетих пријава, траже од појединаца подношење нових пријава.

За доказ, о истинитости навода подносиоца пријаве, служиће јемство три указна чиновника, учитеља или свештеника, а за пензионере и пензионерке јемство пензионисаних чиновника.

Члан 47.

Активни државни службеник за кога се утврди да је поднео неистиниту пријаву за пријем додатка на скупоћу и по истој овај буде примао, казниће се:

1. одузимањем плате до три месеца; и

2. губитком права на све породичне додатке за годину дана.

Пензионер или пензионерка, у случају да поднесу неистиниту пријаву за пријем додатка на скупоћу, и по истој ове буду примали, казниће се одузимањем како личног тако и породичног додатка на скупоћу за годину дана.

Поред казни напред побројаних, сваки овакав службеник, односно пензионер или пензионерка, биће још и кривично оптужен за дело преваре.

Јемци на пријави, којом се тражи додатак на скупоћу одговарају и у кривичном и у материјалном погледу као и подносилац пријаве. Они подлеже истој казни, предвиђеној овим чланом, као и подносилац.

За изрицање казне одузимањем плате активних државних службеника надлежан је ресорни Министар.

За изрицање казне губитка додатака на скупоћу свих активних државних службеника и пензионера, надлежан је Министар Финансија.

Решење Министра Финансија којим се изриче казна губитком додатака на скупоћу извршно је.

Све финансијске власти и аутономне касе дужне су водити најстрожијег рачуна о правилном извршењу овога и сваку неисправност доставити једновремено ресорном Министру и Министру Финансија, (Генералној Дирекцији Државног Рачуноводства за Административно Одељење) ради изрицања казне и даљег поступка.

Члан 48.

Износи непосредне порезе, означени у овом закону, у случају повећања непосредне порезе, повећаће се за онолико процената за колико и порез буде повећан.

Члан 49.

Сва лица која су до сада добијали додатке на скупоћу из државне касе, а овим законом нису обухваћена, примаће и на даље досадашње додатке. То важи и за општинске деловође, односно општинске чиновнике.

Овлашћује се Министарски Савет, да, на предлог Министра Финансија, а по одобрењу Финансијског Одбора Законодавне Скупштине, регулише њихове додатке на скупоћу, а нарочито додатке на скупоћу свештенству свих конфесија у циљу њиховог изједначења но с тим, да их не може повећати.

Члан 50.

Овлашћује се Министарски Савет да, на предлог ресорних Министара, регулише право појединих категорија службеника на принадлежности у нарави (стан, огрев и т. д.)

Члан 51.

У случају да настане потреба, овлашћује се Министарски Савет да на предлог Министра Финансија у споразуму са Финансијским Одбором Законодавне Скупштине овај закон измени или допуни као и то, да службено место уврсти у други месни разред скупоће и да службеном месту призна и право на додатак на стан ма којег станаринског разреда.

Сва потребна објашњења за правилну примену овог закона даваће Министар Финансија.

Исто тако овлашћује се Министарски Савет да може, на предлог Министра Финансија, у споразуму са Финансијским Одбором Законодавне Скупштине, мењати и допуњавати све законе у Уредби које се тичу дневница, путних трошкова и хонорара државних службеника, с тим, да те измене могу бити само у границама одобрених кредита.

Члан 52.

Овај закон ступа у живот од 1. јануара 1922. године. Исплата додатака на скупоћу, у колико су учињене измене у Уредбама које су важиле до доношења овога закона, почеће се извршивати онда када за тај циљ буду одобрени потребни кредити, а до тога времена исплаћиваће се досадашњи додаци на скупоћу.

Право на додатке на скупоћу по овом закону од 1. јануара 1922. године имаће само они службеници који после извршене ревизије и распореда остану у државној служби.

Од 1. јануара 1922. године престају важити, у колико њихово важење није продужено овим законом:

Уредба Министарског Савета ДРБр. 63515 од 28. јуна 1919. год. о додацима на скупоћу јавних службеника Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца ван територије Србије и Црне Горе „Сл. Нов.“ Бр. 74-1919. Сп. Бр. 112;

Уредба о посебним привременим додацима ради скупоће и набавке, државним службеницима Бр. 1349 од 16. децембра 1919. г. „Сл. Нов.“ Бр. 169-1919. Сп. Бр. 108;

Уредба о посебним привременим додацима на скупоћу пензионерима и њиховој сирочади од 10. фебруара 1920. год. „Сл. Нов.“ Бр. 43-1920. Сп. Бр. 109;

Указ о продужењу додатака на скупоћу по Уредби Бр. 1349 од 23. фебруара 1920 године Сл. Нов. Бр. 58-1921. Сп. Бр. 113;

Решење Министарског Савета ДРБр. 65563, од 19. маја 1920. године о продужењу важења уредаба и решења о регулисању додатака на скупоћу, „Сл. Нов.“ Бр. 114-1920. Сп. Бр. 110;

Решење Министарског Савета ДРБр. 66398 од 19. маја 1920. године о повећању привремених додатака на скупоћу државним службеницима у покрајинама ван Србије и Црне Горе као и пензионерима на које се односи Уредба од 28. јуна 1919. године ДРБр. 63515 „Сл. Нов.“ Бр. 114-921. Сп. Бр. 111;

Решење Министарског Савета о дневницама активних Министара ДРБр. 66397 од 21. маја 1920. године Сп. Бр. 114;

Уредба о додацима на скупоћу државних службеника, пензионера, пензионерки и њихове сирочади од 29. септембра 1920. године ДРБр. 130.000 „Сл. Нов.“ од 7. октобра 1920. године Сп. Бр. 15;

Решење Министарског Савета о повећању дневница и репрезентације активним Министрима ДРБр. 168.026 од 4. децембра 1920. године, Сп. Бр. 116;

Уредба о додацима на скупоћу државних службеника који су по Уредби од 28. априла 1921. године ДРБр. 60.000 преведени на динарске плате као и о додацима на скупоћу учитеља и наставника средњих и виших школа у крајевима ван Србије и Црне Горе од 28. априла 1921. године ДРБр. 60.000 Сл. Нов. Бр. 111-1921. Сп. Бр. 19;

Решење Министарског Савета о додацима на скупоћу за лица која примају од државе милосну опскрбнину од 4. јула 1921. године; ДРБр: 79800 Сп. Бр. 25;

Уредба о додацима на скупоћу државних службеника, пензионера и пензионерки на територији Србије и Црне Горе као и о допунама Уредбе од 28. априла 1921. године ДРБр. 60.001 од 6. јуна 1921. године ДРБр. 80.000 „Сл. Нов.“ Бр. 129-1921. Сп. Бр. 16;

Одлука Министарског Савета ББр. 12950-1921. г. о дневницама официра и војно-административних

чиновника за време док су под судским ислеђењем
Сп. Бр. 39;

Одлука Министарског Савета о издавању до-
датака на скупоћу подофицирима ФЂБр. 112.353/920.
Сп. Бр. 22.

Препоручујемо Нашем Министру Финансија,
да овај закон обнародује, а свима Нашим Мини-
стрима да се о његовом извршењу старају, властима
пак наређујемо да по њему поступају а свима и
свакоме да му се покоравују.

28. фебруара 1922. год.
Београд.

АЛЕКСАНДАР, с. р.

Видео и ставио Државни Печат,
Чувар Државног Печата,
Министар Правде.

Д-р Л. Марковић, с. р.

Председник Министарског Савета,
Ник. П. Пашић, с, р.

(Следују потписи свију осталих Министара)

**SAVEZ NABAVLJAČKIH ZADRUGA
DRŽAVNIH SLUŽBENIKA U BEOGRADU**

ZAKON

O

ZADRUGAMA DRŽAVNIH SLUŽBENIKA

(Ovaj je Zakon obnarodovan u „Službenim novinama“
broj 27—XI, od 5 februara 1932 god.)

**BEOGRAD
DRŽAVNA ŠTAMPARIJA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE
1932**

Na osnovu Zakona o zadrugama državnih službenika od 3 novembra 1931 godine (koji je obnarodovan u „Službenim novinama” br. 263—LXXXII, od 10 novembra 1931 god. i koga je dana taj zakon stupio na snagu), po kome je Uredba o nabavljačkim zadrugama državnih službenika i Savezu nabavljačkih zadruga državnih službenika od 5 decembra 1920 sa njenim izmenama i dopunama propisanim Uredbom od 12 maja 1928 godine, donetom na osnovu ovlašćenja finansijskog zakona za 1928/29 godinu, potvrđena kao zakon, ukoliko tim zakonom nije promenjena ili dopunjena (§ 1), — a u smislu ovlašćenja iz § 28 istog zakona, objavljujem u prečišćenom izdanju:

Z A K O N

O ZADRUGAMA DRŽAVNIH SLUŽBENIKA

A. NABAVLJAČKE ZADRUGE

I Opšte odredbe

Član 1.

Državni službenici i sve osoblje, koje služi ili radi u državnim nadležstvima ili preduzećima ili koje prima pomoć ili penziju na državnoj kasi, mogu po odredbama ovoga zakona osnivati nabavljačke zadruge državnih službenika. Članovi ovih zadruga mogu biti i porodice državnih službenika (udovice i deca) bez obzira, da li od države primaju penziju, pomoć, invalidu ili ne.

Ovo isto važi i za banovinske službenike i drugo osoblje banovina.

Svako ovde pomenuto lice može biti član samo jedne ovakve zadruga, izuzev službenika, koji žive

odvojeno od porodice (žena i deca) i koji mogu biti članom i u mestu, gde služe ili rade, i u mestu, gde im sedi porodica.

Član 2.

Nabavljačkih zadruga državnih službenika ima četiri vrste:

1) „Zadruga državnih službenika za nabavku namirnica”, kojima je cilj, da snabdevaju svoje zadrugare životnim namirnicama i ostalim predmetima za njihovu ličnu i kućevnu potrebu.

Zadruga će namirnice i drugu robu ustupati zadrugarima za gotov novac, a na poček bez interesa po odluci upravnog odbora uz pismenu, ličnu obavezu zadrugara ili na osnovu pismenog jemstva dvojice zadrugara, ili na osnovu svojevoljno stavljene zabrane na prinadležnosti. Bliže odredbe o davanju na poček propisaće Savez naročitim pravilnikom.

Samo izuzetno, a na ime, kad izvesne robe na stovarištu zadružnome ima više nego što iznosi tražnja od strane zadrugara, može upravni odbor tu i takvu robu ustupati drugim zadrugama, a i nezadrugarima.

2) „Zadruga državnih službenika za nabavku stanova”, kojima je cilj, da snabdevaju svoje zadrugare higijenskim stanovima.

3) „Zadruga državnih službenika za nabavku kredita”, kojima je cilj, da snabdevaju svoje zadrugare jeftinim kreditom.

4) „Proizvođačke (pčelarske, peradarske i sl.) zadruga državnih službenika”, kojima je cilj da unapređuju proizvodnju svojih članova.

U ovom Zakonu zvaće se samo kratkoće radi prve „Nabavljačke”, druge „Stanbene”, treće „Kreditne” i četvrte „Proizvođačke”

Član Saveza može biti i Oficirska zadruga u Beogradu, a sa pravilima, koja odobri Ministar vojske i mornarice.

Član 3.

U jednom mestu može se osnovati na osnovu ovog zakona samo jedna nabavljačka zadruga iste vrste;

pored ove može da postoji još samo jedna nabavljačka zadruga osoblja državnih železnica, ako u svoje članstvo prima i osoblje sa pruga van sedišta zadruga i ako Savez odobri njeno osnivanje.

Svaka nabavljačka zadruga po članu 2 stav 1 može osnovati više prodavnica u svome sedištu, a po odobrenju Saveza može osnovati prodavnice i u drugim mestima gde nema nabavljačke zadruga (izuzev prodavnice nabavljačke zadruga osoblja državnih železnica).

Član 4.

Nabavljačka zadruga osniva se na udelima i ograničenoj odgovornosti zadrugara.

Jedan udeo ne može biti manji od 100 dinara. Pri stupanju u zadrugu mora se uplatiti najmanje jedna desetina udela, a ostatak u 9 narednih meseci po jedna desetina mesečno. Neuplaćeni ostatak udela naplaćuje se prema članu 56 tačka 7.

Pravilima se može predvideti da pojedini zadrugari mogu imati i više udela.

Udeli odnosno uplate na račun udela ne mogu se isplaćivati zadrugaru niti uzimati u zalogu sve dok traje članstvo u zadrugi.

Udeli glase na ime i ne mogu se prenositi na drugo lice.

Suma, do koje odgovara svaki zadrugar za obaveze nabavljačke zadruga, ne može biti manja od zadrugarskog udela, ali za obaveze nabavljačke zadruga prema Savezu odgovaraju njezini članovi najmanje petorostrukim iznosom njihovih udela, ako pravilima zadruga nije određeno veće jemstvo.

Za osnivanje i rad svih vrsta zadruga propisaće upravni odbor Saveza posebni pravilnik.

Član 5.

Zadruga mogu na ime upisnine naplaćivati od svojih članova najviše do 5.— dinara od člana. Nkakve druge takse za upis ne smeju se uzimati.

Član 6.

Svaka zadruga mora imati rezervni fond, koji se ne sme upotrebiti ni na što drugo sem na pokrivanje gubitaka na poslovima pravilno preduzetim, a štetom okončanim.

Ako bi zadruga prestala, njen pretekli rezervni fond ima se predati „Savezu nabavljačkih zadruga državnih službenika“, koji će ga čuvati i interesom umnožavati, pa kad se osnuje u istom mestu istovetna zadruga, onda će ga predati toj zadruzi za njen rezervni fond.

Ako se u roku od deset godina ne osnuje ovakva zadruga, rezervni fond prelazi u svojinu Saveza za povećanje njegovog rezervnog fonda.

Član 7.

Višak koji se po bilansu odobrenom po skupštini pokaže krajem poslovne godine, raspoređivaće se ovako:

1) Procenat, koji će se pravilima odrediti za rezervni fond; ovaj procenat kod nabavljačkih i kreditnih zadruga ne sme biti manji od 30%, a kod stanbenih zadruga ne može biti manji od 50%.

Kad rezervni fond nabavljačke zadruge dostigne visinu od dinara 1.000 po zadrugaru, ovaj procenat može biti snižen do 10%, ali se tada mora povisiti procenat po tač. 6 bar za 10%; kod stanbenih i kreditnih zadruga ne može se ovaj procenat sniziti.

2) Procenat, koji će se pravilima odrediti za penzioni fond službenika zadruge (najmanje 1%); za službenike zadruga mogu zadruge u sporazumu sa Savezom osnovati kod Saveza zajednički penzioni fond, kojim će se upravljati po posebnom pravilniku, koga će propisati upravni odbor Saveza.

3) Procenat, koji će se pravilima odrediti za nagrade upravnom i nadzornom odboru (najviše do 5%).

4) Procenat, koji će se pravilima odrediti kao nagrada službenicima zadruge (najviše do 5%).

5) Procenat, koji će se kod kreditnih i stanbenih zadruga pravilima odrediti za fond za dubiozna potraživanja.

6) Procenat, koji će se pravilima odrediti: a) za razne opšte kulturne i humane ciljeve (bar 1%) i b) za razne privredne, prosvetne i humane smerove u korist članova zadruga (bar 2%).

7) Kod zadruga za nabavku namirnica, ako to reši skupština, ostatak će se vratiti zadrugarima srazmerno nabavkama učinjenim preko zadruga, ako su potpuno uplatili svoj udeo, a dotle im se upisuje uplaćenom delu udela.

8) Kod kreditnih zadruga od ostatka može se odobriti interes na udele zadrugara, ako to skupština reši, no najviše u visini eskontne stope Narodne banke, ali ne više od 5%. Zadruga za nabavku namirnica i stanova ne mogu nikako odobravati interes na udele zadrugara.

9) Kod stanbenih i kreditnih zadruga ostatak će se upotrebiti za povećanje fonda za dubiozna potraživanja i za druge fondove sa socijalno-humanim ciljem prema rešenju skupštine. U istu svrhu upotrebiće se ostatak viška kod kreditnih zadruga i zadruga za nabavku namirnica, ako skupština ne odobri podelu ostatka po tački 7 odnosno po tački 8 ili ako bude ostatka i posle te podele po tački 7 i 8.

II Osnivanje zadruga

Član 8.

Osnivanju zadruga može se pristupiti, kad se u toj nameri slože najmanje 10 lica iz čl. 1 ovog Zakona.

Član 9.

Osnivanje zadruga ne podleži ničijem prethodnom odobrenju.

Svaka zadruga mora imati svoja pravila, koja moraju sadržavati:

- 1) firmu i sedište zadruga;
- 2) delokrug rada;
- 3) uslove za primanje zadrugara i odredbe o prestanku zadrugarstva;

4) odredbe o tome: koliko i kad mora svaki zadrugar uneti u zadrugu kao svoj udeo i kako zadrugari odgovaraju za obaveze zadruge;

5) odredbe o sastavu i pregledu bilansa (godišnjeg računa) i o raspoređivanju viška;

6) odredbe o sazivanju i radu skupštine;

7) odredbe o tome, koji je broj zadrugara potreban za punovažno rešavanje na skupštinama;

8) odredbe o biranju i obnavljanju upravnog i nadzornog odbora, koja su prava, a koje dužnosti njihove, kako će se nadziravati njihov rad, kako će se postavljati službenici zadrugini;

9) kako će se objavljivati odluke zadrugine.

Član 10.

Kad se zadruga osnuje upravni odbor zadrugin dužan je podneti nadležnom prvostepenom (trgovačkom) sudu prijavu za uvođenje u zadružni ili, gde zadružnog nema, u trgovački registar. Prijavi ovoj imaju se priložiti:

1) pravila zadrugina, koja će potpisati bar 10 zadrugara u dva primerka;

2) prepis zapisnika o izboru upravnog i nadzornog odbora.

Tom prilikom se moraju članovi upravnog odbora svojeručno pred sudom potpisati ili poslati svoje potpise overene od nadležne vlasti.

Član 11.

Sud je dužan doneti odluku o uvođenju zadruge u registar i saopštiti je osnivačima zadruge najdalje za tri dana od dana, kad mu pravila budu podneta. Kad sud pravila odobri, on će overiti jedan primerak, staviti na njemu da je zadruga uvedena u registar i vratiti ga upravnom odboru.

Ostala pismena dokumenta ostaju kod suda.

Član 12.

Sud će objaviti u „Službenim novinama”, da je zadruga uvedena u registar.

U ovoj objavi moraju se označiti:

- 1) firma i sedište zadruga;
- 2) delokrug rada;
- 3) visina udela i odgovornosti;
- 4) ime predsednika i članova upravnog odbora;
- 5) kako će se objavljivati odluke zadrugine.

Član 13.

Zadruga postoji pravno tek onda, kad je uvedena kod suda u zadružni (trgovački) registar.

Član 14.

Pošto sud pravila potvrdi, svaki onaj, koji stupa u zadrugu, mora dati pismenu izjavu.

Ako je lice nepismeno, ima izjavu dati pred predstavnicima zadruga u prisustvu dvojice pismenih građana.

U zadruzi mora se voditi spisak sviju zadrugara, koji stoji svakome na uvidaj. U spisku mora se označiti: dan primanja u zadrugu, broj upisanih udela, dan prestanka zadrugarstva.

Za dug zadruga Savezu odgovaraju i oni zadrugari, od kojih ma s kojih razloga nema zadruga pismene izjave (pristupnice) u smislu ovoga člana, ako su uplatili upisninu i udeo. Za nemanje pismenih izjava (pristupnica) snose neograničenu materijalnu odgovornost članovi upravnog odbora.

Član 15.

Zadruga mogu menjati svoja pravila samo u granicama ovog zakona i po prethodnom pristanku upravnog odbora Saveza.

Svaka promena pravila mora se prijaviti radi uvođenja u registar. Ovoj se prijavi imaju priložiti dva prepisa odluke o promeni pravila.

Sud će overiti jedan prepis, staviti na njemu, da je promena uvedena u registar i vratiti ga upravnom odboru.

Ostala pismena dokumenta ostaju kod suda.

Sud će ove izmene i dopune objavljivati u „Službenim novinama samo u tom slučaju, ako se njima menjaju odredbe iz čl. 12 ovog zakona.

Nikakva odluka o izmenama i dopunama pravila nema pravne vrednosti, dokle se ne uvede u registar.

Svaka promena članova upravnog odbora mora se prijaviti sudu radi uvođenja u registar.

Član 16.

Ko kao zadrugar stupa u zadrugu, odgovara i za ranije obaveze zadrugine.

III Organi zadruga

Član 17.

Svaka zadruga mora imati svoj upravni i nadzorni odbor.

Članovi oba ova odbora moraju biti zadrugari.

Član 18.

Upravni odbor se sastoji iz najmanje tri člana, koje bira skupština između zadrugara. On predstavlja i punovažno zastupa zadrugu na sudu i van suda.

Ako bi se broj članova upravnog odbora toliko smanjio, da ne bi mogao rešavati, tada je nadzorni odbor dužan sazvati skupštinu, koja će popuniti upražnjena mesta, i to najdalje za 10 dana.

Član 19.

Skupština zadrugara ima pravo da smeni članove upravnog i nadzornog odbora u svako doba. Za donošenje takve odluke potrebna je prisutnost najmanje polovine svih zadrugara, a za odluku moraju glasati tri četvrtine prisutnih.

Član 20.

Upravni odbor potpisuje zadrugu onako, kako to pravila odrede.

Član 21.

Za legitimisanje upravnog odbora dovoljan je zapisnik skupštinski.

Član 22.

Upravni odbor sme samo u onoliko obvezivati zadrugu, koliko je na to pravilima i odlukama skupštinskim ovlašćen.

Nu pošto on svojim potpisom punovažno obvezuje zadrugu, to ona odgovara prema trećima i onda, kad upravni odbor prekorači granice svoga prava u pogledu obvezivanja zadruge.

Član 23.

Upravni je odbor dužan starati se o urednom vođenju poslovnih knjiga, koje su zadrugi potrebne. Knjige potvrđuje nadzorni odbor.

Upravni će odbor najdalje u roku od mesec dana po održanom zboru objavljivati bilans za proteklu poslovnu godinu, broj zadrugara, koji su se u početku te godine zatekli, broj zadrugara, koji su u toku godine stupili u zadrugu i koji su iz nje istupili, isključeni ili umrli, broj zadrugara zatečenih u zadrugi na svršetku iste godine, kao i celokupnu sumu upisanih i uplaćenih udela svih zadrugara.

Član 24.

Zakletve u ime zadruge polaže onaj član uprave ili službenik zadruge, koji je u ime zadruge zaključio posao, oko koga je spor.

Član 25.

Članovi upravnog odbora odgovorni su zadrugi celim svojim imanjem solidarno za štetu, koja bi nastala od njihovog nezakonitog ili nepravilnog rada.

Ova odgovornost ne može pasti na onog člana upravnog odbora, koji je odmah protiv odluke i naredbe odborove protestovao i nadzornom odboru pismeno protest dostavio.

Član 26.

Nadzorni odbor sastoji se najmanje iz tri člana, koje bira skupština.

Članovi nadzornog odbora ne mogu jednovremeno biti i članovi upravnog odbora, niti mogu ove

zastupati. Oni ne mogu ni kao činovnici voditi poslove zadrugine.

Samo u slučaju čl. 29 ovog zakona može nadzorni odbor pojedine svoje članove određivati da zamenjuju članove upravnog odbora. Za to vreme i sve dokle im se ne izda razrešnica, zastupnici iz reda članova nadzornog odbora ne smeju vršiti svoju dužnost u nadzornom odboru.

Ako kakav član upravnog odbora iz ovog istupi, ne može biti biran za člana nadzornog odbora, sve dok kao član upravnog odbora ne dobije razrešnicu.

Član 27.

Nadzorni je odbor dužan da nadzirava sav rad upravnog odbora, da ispituje bilans i predloge o podeli dobitka ili gubitka, pa da o svemu podnosi pismeni izveštaj skupštini.

Član 28.

Član upravnog odbora može doći u obavezu spram zadruge kao dužnik samo po odobrenju nadzornog odbora.

Članovi upravnog i nadzornog odbora kao i službenici zadruge ne mogu biti jemci za obaveze zadrugara spram zadruge.

Član 29.

Nadzorni odbor je vlastan, da pojedine članove upravnog odbora, kao i ceo odbor, udalji od dužnosti. U tom slučaju nadzorni odbor mora još istoga dana sazvati skupštinu i izneti joj sve nepravilnosti, koje je našao u radu uklonjenih članova upravnog odbora.

Za vreme, dok se skupština sastane, nadzorni odbor će iz svoje sredine odrediti lica, koja će privremeno vršiti dužnost uklonjenih članova upravnog odbora.

Član 30.

Članovi nadzornog odbora odgovorni su zadruzi lično i celim svojim imanjem solidarno za štetu, koja

bi nastala od nezakonitog i nepravilnog vršenja njihove dužnosti.

Član 31.

Ako skupština nađe, da treba tužiti članove upravnog odbora, tužbu će podići i zadrugu zastupati nadzorni odbor.

Nađe li skupština, da treba tužiti članove nadzornog odbora, tužbu će podići i zastupati zadrugu punomoćnici, koje skupština izabere.

Član 32.

Skupština zadrugara raspravlja sva pitanja, koja se tiču zadruga i zadruginih poslova, ispituje bilans i predloge i za podelu viška i pokrivanje gubitka, pregleda celokupni rad zadrugin, donosi odluke o poslovima, koji će se tek preduzeti, odlučuje o izmenama i dopunama u pravilima i o prestanku zadruga.

Na skupštini svaki zadrugar ima pravo samo na jedan glas i on mora taj glas upotrebiti lično.

Kad se rešava o razrešnici, koju treba dati nekom zadrugaru, ili kad se rešava da se neki zadrugar optuži sudu, onda zadrugar, koga se to tiče, ne može učestvovati u donošenju te odluke niti sme glasati. To važi i za odluke, koje se odnose na zaključivanje kakvog pravnog posla s nekim zadrugarom.

Razrešnica skupštine za rad i račune ne važi u pogledu materijalne odgovornosti upravnog i nadzornog odbora za štete nastale iz njihovog protivzakonitog ili protivpravilnog rada, ako takvu štetu naknadno utvrdi Savezov revizor.

Član 33.

U zadrugama sa najmanje 500 zadrugara može se pravilima odrediti, da skupštinu sačinjavaju delegati, koje zadrugari biraju iz svoje sredine po sekcijama, koje će se pravilima bliže utvrditi. Svaki zadrugar može biti član samo jedne sekcije. Izbor delegata vršiće se do kraja februara svake druge godine i važiće za sve skupštine do novog izbora delegata.

Broj delegata odrediće se pravilima.

Član 34.

Skupštine su redovne ili vanredne.

Redovnu, koja ima da ispita godišnji račun, saziva upravni odbor po svršetku svake godine, a najdalje za prva tri meseca iduće godine i to u mestu sedišta zadruga.

Ako upravni odbor ne bi sazvaio redovnu skupštinu u određenom roku, onda je to dužan učiniti nadzorni odbor najdalje za 10 dana po isteku tog roka. Ako i ovaj to ne bi učinio, onda jedna desetina zadrugara može tražiti od nadležnog suda odobrenje da skupštinu sazove. U tom slučaju mora se u pozivu na skupštinu izrično kazati, da se skupština saziva po odobrenju suda.

Vanredna skupština saziva se kad god je potrebno. Nju saziva upravni odbor. Ona se mora neodložno sazvati kad nadzorni odbor ili jedna desetina zadrugara to zahteva. Zahtev se ovaj podnosi upravnom odboru pismeno s potpisima onih, koji traže, da se skupština sazove. U zahtevu se moraju označiti uzroci, zbog kojih se traži saziv skupštine.

Ako upravni odbor ovakav zahtev ne ispuni u roku od deset dana, to može nadzorni odbor sam sazvati skupštinu, a desetina zadrugara može tražiti i od suda odobrenje da skupštinu sazove.

Član 35.

Skupština se saziva na način određen pravilima, a u svakom slučaju najmanje na petnaest dana pre njenog sastanka.

U poziv se mora staviti dnevni red, dan, čas i mesto sastanka.

Odluke skupštinske o pitanjima i predlozima, koji nisu objavljeni u dnevnom redu, ne vrede osim odluke o rukovanju skupštinom i o sazivu druge skupštine, kao i u slučaju predviđenom u članu 19.

Član 36.

Na skupštini se vodi spisak zadrugara, koji su došli na skupštinu i zapisnik o radu skupštine. I jedno

i drugo overavaju oni, koji su pravilima ovlašćeni za to. Spisak se mora priložiti skupštinskom zapisniku. Skupštinski zapisnik čuvaće se u zadruginoj arhivi i davaće se na uvidaj svakom zadrugaru, koji to zatraži.

Član 37.

Bilans se mora najmanje na pet dana pre sastanka skupštine izložiti zadrugarima na uvidaj u lokalnu zadruginu ili na nekom drugom podesnom mestu, koje mora u pozivu na skupštinu biti označeno.

U roku od 30 dana iza održanja skupštine zadruga je dužna dostaviti Savezu prepis skupštinskog zapisnika, bilans i sve računске priloge bilansa.

Član 38.

Skupština utvrđuje ukupnu sumu, do koje se zadruga može zadužiti.

Član 39.

Protivu skupštinske odluke, koja se kosi sa ovim zakonom ili pravilima, može se podneti žalba nadležnom sudu i zahtevati, da se poništi. Žalba se može podneti samo u roku od osam dana. Žaliti se može osim upravnog odbora samo onaj zadrugar, koji je na skupštini bio i koji je protiv te odluke uložio protest i tražio da to uđe u zapisnik.

Odluku po žalbi sud će doneti bez određivanja ročišta na osnovu skupštinskog zapisnika.

Rešenje sudsko izvršno je.

IV O istupanju pojedinih zadrugara iz zadruge

Član 40.

Svaki zadrugar može istupiti iz zadruge kad hoće, pošto prethodno isplati svoje dugove zadruzi i svoj istup pismeno saopšti upravnom odboru. Kod stanbenih zadruga mora svoj istup najaviti bar jednu godinu ranije. Glede odgovornosti za obaveze i glede obračuna udela i viška postupiće se po članu 42.

Član 41.

Upravni odbor može zadrugaru, ako radi protiv interesa zadruge oduzeti za izvesno vreme vršenje članskih prava, ili ga isključiti iz članstva zadruge. Ako se utvrdi da je zadrugar trgovao robom koju je od nabavljačke zadruge nabavio u svojstvu člana (a ne po članu 2 tačka 1 poslednji stav), upravni odbor mora ga isključiti iz članstva. Bliže odredbe o isključenju i oduzimanju članskih prava predvideće se pravilima zadruge.

Protiv odluke upravnog odbora može se zadrugar žaliti redovnoj godišnjoj skupštini, osim kad je isključen zbog nedozvoljenog trgovanja robom nabavljenom od nabavljačke zadruge.

Član 42.

Lice, koje prestane biti član jedne zadruge, jamči za one obaveze zadruge, koje su nastale do kraja računске godine, u kojoj je prestao biti član zadruge. Odgovornost za obaveze umrlih članova prelazi na njihove pravne naslednike. Jemstvo prestaje po izmaku još dve naredne poslovne godine. Ako zadruga u tom vremenu stupi u likvidaciju ili padne pod stečaj, jemstvo ostaje i dalje na snazi.

Na osnovu bilansa za tu računsku godinu i udeo i višak isplatiće im se u roku od 15 dana po odobrenju bilansa. Za to vreme im se ne može isplaćivati.

Član 43.

U slučaju kada zadrugar usled premeštaja menja mesto stanovanja, zadruga u kojoj je do tada bio član, poslaće njegov udeo zadruzi, koja je nadležna za mesto, u koje se premešta. Definitivan obračun, t. j. isplata viška ili naplata gubitka, vršiće se 15 dana po odobrenju godišnjeg računa za tu računsku godinu, a preko zadruge, kojoj je udeo poslat.

Ovo ne važi za stanbene i kreditne zadruge.

Član 44.

Onaj zadrugar, koji prestane biti državni službenik (aktivni ili penzionisani), samim tim prestaje biti član zadruge.

V O prestanku zadruga

Član 45.

Zadruga prestaje:

- 1) kad to skupština reši;
- 2) kad to sud reši;
- 3) kad se nad njom otvori stečaj;
- 4) kad broj zadrugara spadne ispod deset.

Član 46.

Odluka skupštinska o prestanku zadruga ne vredi sve dotle, dok deset zadrugara žele da produže rad. Ali ako zadruga izgubi više od polovine svoje imovine, onda skupština može prostom većinom rešiti, da zadruga prestane i ova je odluka punovažna.

Član 47.

U slučaju kad „Savez nabavljačkih zadruga državnih službenika” ne primi zadrugu u svoje kolo ili istu isključi, izvestiće o tome nadležni sud, koji će narediti likvidaciju zadruga.

Član 48.

Čim se po bilansu pokaže, da je izgubljeno toliko zadružne imovine, da ono, što zadruga ima, ne dostiže da pokrije zadrugine dugove, upravni je odbor dužan da odmah o takvom stanju izvesti sud radi otvaranja stečaja i Savez radi njegovog znanja i upravljanja, ili da sazove vanrednu skupštinu radi odluke o popuni gubitka. Ako skupština ne usvoji predlog o popuni gubitka u koliko ovaj prelazi sumu rezervnog fonda, pomenuti izveštaj o stečaju u ovom slučaju podneće se narednog dana iza skupštine.

Zadruga su dužne, da prave i polugodišnje računsko stanje i da ga u svojim prostorijama izlože na uvidaj svojim zadrugarima.

Član 49.

Kad broj zadrugara spadne ispod deset, upravni odbor ili oni koji izvršuju volju zadrugara, dužni su o tome odmah izvestiti nadležni sud, koji će narediti

likvidaciju zadruga. Isto tako izvestiće odmah o tome i Savez radi njegovog znanja i upravljanja.

Član 50.

Kad zadruga prestaje po tač. 1, 3 i 4 čl. 45 ovog zakona, upravni odbor dužan je o tome neodložno izvestiti sud, koji će to odmah zvesti u registar. Sud će u isto vreme objaviti ovaj prestanak jedan put u „Službenim novinama” i pozvati zadrugine poverioce, da se sa svojim potraživanjima obrate zadrugi najdalje za 6 meseci računajući od dana objave.

Član 51.

Za izvršenje likvidacije skupština zadruga određuje naročiti odbor likvidatora od najmanje tri lica.

Ako to skupština ne učini, onda ih određuje sud na predlog najmanje jedne desetine zadrugara.

Ako je likvidatore odredila skupština, onda ih skupština može i smeniti u svako doba, kad uredno ne vrše poslove.

Ako je likvidatore odredio sud, onda ih i on može tako isto u svako vreme smeniti.

Čim se izberu i odrede likvidatori, upravni odbor prestaje da funkcioniše, a nadzorni odbor vrši i dalje nadzor nad poslovima likvidacije.

Rad likvidatora podleži i kontroli Saveza, koji u slučaju neurednog vršenja poslova može zahtevati saziv skupštine u svrhu izbora novih likvidatora. Ako skupština ovome ne udovolji ili ako je likvidatore postavio sud, može Savez tražiti od suda da postavi druge likvidatore.

U svakom slučaju, kad zadruga mora da likvidira, a njezin jedini poverilac (izuzev njezinih članova za udele) je Savez, likvidatori su dužni, da u roku od 14 dana, iza njihovog sudskog protokolisanja, svu imovinu zadruga predaju Savezu i Savez će sam izvršiti likvidaciju; ovom predajom imovine Savezu, prestaje dužnost likvidatora i Nadzornog odbora.

Član 52.

Nadzorni odbor dužan je, da određene likvidatore nadležnom sudu prijavi najdalje za tri dana radi uvođenja u registar. Likvidatori će lično pred sudom potpisati svoja imena, ili će mu poslati svoje potpise overene od nadležne vlasti.

Imena likvidatora nadzorni će odbor svagda obznaniti.

Član 53.

Dužnost je likvidatorima:

1) da svrše tekuće poslove, da ispune obaveze prestale zadruge, naplate njena potraživanja i imanje njeno pretvore u novac;

2) da svaka tri meseca objavljuju izveštaj o svojoj radnji, a po svršetku likvidacije i rezultat celog rada.

Likvidatori mogu prodati zadružno imanje samo na javnoj licitaciji ili na berzi.

Naređenja čl. 20, 21, 22, 23, 24, 34 i 35 ovog zakona važe i za likvidatore.

Član 54.

Pošto se namire svi zadružni poverioci i isplate svi dugovi, ono što ostane, unosi se u rezervni fond.

Član 55.

Likvidatori, koji postupe protivno naređenjima čl. 52 i 53 ovog zakona odgovaraju lično i solidarno celim svojim imanjem zadruzi, ako bi od takva rada njihova proizašla kakva god šteta po zadrugu i njene poverioce.

Odgovornost ova pada i na članove Nadzornog odbora, ako su likvidatori s njihovim znanjem radili protivno odredbama čl. 52 i 53 ovog zakona, a oni nisu preduzimali nikakve mere za sprečavanje takvog rada likvidatora.

Po svršenoj likvidaciji zadrugine knjige i pismena od poslednjih 10 godina, pa do prestanka zadruge, predaće se Savezu nabavljačkih zadruga državnih službenika u Beogradu, da ih čuva za 10 godina.

Zadrugari ili njihovi pravni naslednici, kao i poverioci zadružni, mogu u svako vreme ove knjige i pismena pregledati.

Član 56.

1) Zadruge se ne mogu zadužiti van Saveza bez prethodnog odobrenja njegovog upravnog odbora. Zadruge koje od Saveza crpe kredite, moraju polagati Savezu svoje suviške u novcu. Bliže odredbe o tome kao i kreditiranju zadruga i zadrugara propisuje upravni odbor Saveza pravilnikom o kreditiranju.

2) Kamatu na zajmove (kredite), koje Savez odobrava zadrugama određuje upravni odbor Saveza; ona ne može biti manja od 4% godišnje; samo skupština Saveza može ovu kamatu spustiti i to samo u slučaju održanja jedne zadruga i po predlogu upravnog odbora Saveza.

Upravni odbor Saveza može pojedinoj zadrugi povisiti kamatu na kredite, ako se zadruga iz odobrenog kredita snabde na drugim izvorima robom, koju Savez proizvodi u sopstvenom preduzeću.

Kad i koliko mogu zadruge naplaćivati na ime kamate za obaveze zadrugara određuje upravni odbor Saveza pravilnikom o kreditiranju.

3) Zajmovi (kredit) koje Savez odobrava zadrugama u robi ili u novcu moraju biti obezbeđeni menicom dotičnih zadruga. Osim toga roba kod nabavljajćkih zadruga i potraživanja tih zadruga od članova služe kao zalog Savezu za njegovo potraživanje. Kod stanbenih zadruga moraju ti zajmovi biti obezbeđeni još i hipotekom na prvom mestu u korist Saveza na nekretnim objektima zadruga ili na onima za koje su ti zajmovi korišćeni. Od kreditnih zadruga može upravni odbor Saveza tražiti i druga obezbeđenja (hipoteke, hartije od vrednosti, menice članova za pozajmice zadruga, cesiju naplata po zabranama na prinadležnosti zadrugara, žiro članova upravnog i nadzornog odbora i dr.).

4) Kad nade za potrebno Savez može kod svake zadruga postaviti svog poverenika, koji će voditi nadzor nad radom zadruga. Poverenik ima pravo i

dužnost da obustavi izvršenje zaključka upravnog odbora, za koji nađe da je štetan za interese Saveza ili zadruga, o čemu mora odmah izvestiti Savez. Ovakav zaključak može zadruga da izvrši, ako ga Savez u roku od 14 dana ne izmeni ili ne poništi.

Izdatke za poverenika snosiće po pola Savez i zadruga.

5) Ako Savez na osnovu pismenog izveštaja revizora ili inače nađe za nužno, da se sazove vanredna skupština zadruga, narediće upravnom odboru zadruga da je sazove u određenom roku i sa određenim dnevnim redom. Ako upravni odbor ne bi po tom traženju postupio, skupštinu će sazvati sam Savez.

U ovim slučajevima je rok za saziv skupštine 15 dana. Ova skupština biraće sebi za predsednika jednog zadrugara, koji nije član ni upravnog ni nadzornog odbora.

Na toj skupštini pročitće Savezov punomoćnik izveštaj revizora odnosno rešenje upravnog odbora Saveza.

Ako skupština ne bi donela shodne odluke za obezbeđenje interesa Saveza, zadruga i zadrugara, Savez može isključiti zadrugu iz svog članstva.

6) U slučaju likvidacije ili stečaja, ako Savez po podacima, kojima raspolaže konstatuje, da se iz imovine zadruga ne može namiriti celo njegovo potraživanje, zatražiće odmah za odnosnu sumu izvršenje jemstva zadrugara po članu 4, a putem stavljanja zabrana na prinadležnosti svakog zadrugara u visini dozvoljenoj zakonom o činovnicima građanskog reda.

Ove zabrane izvršiće bez naplate takse na osnovu neposrednog Savezovog traženja one državne i samoupravne vlasti preko kojih se prinadležnosti službenika likvidiraju odnosno isplaćuju; ovako prikupljene sume dostaviće dotične vlasti bez priznaničke takse svakomesečno Savezu putem čekovnog računa Saveza, kod poštanske štedionice. Savez može ovu naplatu vršiti i iz druge imovine zadrugara odnosno njihovih pravnih naslednika, ali samo redovnim ovršnim putem.

7) Za svoja potraživanja od zadrugara može i zadruga u svakom slučaju tražiti obezbeđenje i naplatu na prinadležnosti zadrugara na isti način kod istih vlasti i sa jednakim pravima predviđenim u prethodnoj (6) tački.

Jednako pravo pripada i Savezu za naplatu onih potraživanja, koja je zadruga prenela na Savez.

B. SAVEZ NABAVLJAČKIH ZADRUGA

VI Opšte odredbe

Član 57.

Sve zadruge osnovane po ovom zakonu moraju stupiti u „Savez nabavljačkih zadruga državnih službenika” sa sedištem u Beogradu. Zadrugu, koja u roku od tri meseca od dana osnivanja ne pristupi Savezu, sud će na predstavku Saveza rasturiti.

Isto tako mogu stupiti u ovaj Savez nabavljačke ili potrošačke, stanbene i kreditne zadruge državnih službenika, koje su osnovane pre ovog zakona, ako svoja pravila saobraze sa ovim zakonom, ali pod uslovom predviđenim u članu 3.

Član 58.

Savez se osniva na udelima i na ograničenoj odgovornosti zadruga.

Jedan udeo ne može biti manji od 500.— dinara, a svaka je zadruga dužna da upiše na svakih sto svojih zadrugara najmanje jedan udeo.

Primljena zadruga odgovara Savezu još najmanje dva puta onoliko, koliko iznosi zbir sume svih njezinih udela, kako za buduće obaveze Saveza tako i za obaveze, što ih je Savez, pre njezinog stupanja u Savez na se primio.

Član 59.

Zadatak je Saveza:

- 1) da ujedini u jedno kolo sve zadruge državnih službenika osnovane po ovom zakonu;
- 2) da se stara o osnivanju novih zadruga na osnovu ovog zakona;

3) da preko naročitih revizora vrši preglede i održava nadzor nad radom i stanjem svojih zadruga;

4) da nabavlja namirnice i sve drugo, što je potrebno za rad njegovih zadruga, a u cilju opšteg snabdevanja zadrugara;

5) da, kada se prilika ukaže, pristupi samoprodukciji pojedinih namirnica i da radi toga podiže radionice, fabrike i tome slično;

6) da prima novac na štednju kako od zadrugara tako i od nezadrugara;

7) da otvara kredit svojim zadrugama, da kreditom pomaže gradnje i kupovine stanova zadruga i da sam podiže zadružne domove za stanovanje i za druge svrhe zadruga i činovničkih ustanova;

8) da organizuje osiguranje među zadrugarima svojih zadruga;

9) da organizuje i druge vrste staranja za pomoć u starosti, iznemoglosti itd. zadrugara; u tu svrhu osnivaće i podizaće bolesničko-posmrtno ustanove za državne službenike (zadruge), oporavilišta, domove za vaspitanje i negu dece i siročadi zadrugara i slične ustanove;

10) da prema svakome predstavlja i brani interese svojih zadruga;

11) da organizuje zadružnu propagandu i zadružno obrazovanje.

Član 60.

Savez može radi preduzimanja ili ostvarivanja pojedinih svojih smerova stupiti u sporazum ili zajednicu s pojedinim ili svima zadružnim savezima u Kraljevini Jugoslaviji.

Isto tako može Savez u vezi s pojedinim ili sa svima ostalim zadružnim savezima osnivati i naročite zadružne ustanove.

Član 61.

Osnivanju Saveza može se pristupiti, kad se u toj nameri slože najmanje tri zadrugara; pretaće tek onda, kad broj njegovih zadruga spadne ispod tri.

Član 62.

Savez mora imati svoja pravila, koja moraju sadržavati:

- 1) firmu i sedište Saveza;
- 2) delokrug rada;
- 3) uslove za primanje novih zadruga i odredbe o prestanku članstva;
- 4) odredbe o tome: koliko i kad mora svaka zadruga uneti u Savez kao svoj udeo i kako zadruge odgovaraju za obaveze Saveza;
- 5) odredbe o sastavu i pregledu bilansa i o raspoređivanju viška;
- 6) odredbe o sazivanju skupština, overavanju skupštinskih odluka i rukovanju radom skupština;
- 7) odredbe o tome, koji je broj zadrugara potreban za punovažno rešavanje na skupštini;
- 8) odredbe o biranju upravnog i nadzornog odbora, koliko će lica sastavljati upravni a koliko nadzorni odbor, koja su prava, a koje dužnosti njihove, kako će se nadziravati njihov rad;
- 9) odredbe o tome, kako će se postavljati službenici Saveza;
- 10) odredbe o tome kako će objavljivati odluke Saveza.

Član 63.

Kad se osnuje Savez, upravni odbor Saveza dužan je podneti prvostepenom sudu za grad Beograd prijavu za uvođenje Saveza u zadružni registar. Toj prijavi imaju se priložiti:

- 1) Pravila Saveza, koja će potpisati predstavnici zadruga, koje su Savez osnovale;
- 2) prepis zapisnika o izboru upravnog i nadzornog odbora.

Tom prilikom se moraju članovi upravnog odbora svojeručno pred sudom potpisati ili mu poslati svoje potpise overene od nadležne vlasti.

Sud je dužan doneti odluku o uvođenju Saveza u registar i saopštiti osnivačima Saveza najdalje za tri dana, kad mu pravila budu podneta. Kad sud odobri pravila, on će overiti jedan primerak, staviti

na njemu da je Savez uveden u registar i vratiti ga upravnom odboru.

Ostala pismena dokumenta ostaju kod suda.

Član 64.

Propisi članova 12, 13 i 15 zakona važe i za Savez.

VII Organi Saveza

Član 65.

Savez mora imati upravni i nadzorni odbor. Članovi ovih odbora moraju biti iz reda članova zadruga, koje su u Savezu, no oni ne mogu biti u isto vreme i članovi upravnog ili nadzornog odbora tih zadruga.

Član 66.

Prava, dužnosti i odgovornost upravnog i nadzornog odbora nabavljačke zadruge državnih službenika, propisana čl. 18—31 (izuzev člana 28) ovog zakona, prostiru se i na upravni i nadzorni odbor Saveza.

Član 67.

Skupštine Saveza su redovne i vanredne.

Na skupštini ima svaka zadruga do 500 članova za svaku početnu stotinu po jedan glas, od 500 članova na više od svakih početnih 500 članova po jedan glas.

Član 68.

Redovna skupština mora se sastati svake godine najdalje do kraja juna.

Ista rešava:

- 1) bira perovodu i tri potpisnika zapisnika;
- 2) o izmenama u pravilima;
- 3) o godišnjem računu Saveza, o podeli viška ili popunjavanju gubitka;
- 4) bira članove upravnog i nadzornog odbora;
- 5) utvrđuje granice, u kojima se Savez sme kretati pri odobravanju kredita svojim zadrugama;

6) utvrđuje ukupnu sumu, koju ne smeju preći zajmovi, što ih Savez gradi i štedionički ulozi, što mu se poveravaju;

7) o predlozima upravnog i nadzornog odbora, kao i o predlozima i žalbama pojedinih članova;

8) bira punomoćnike, kad se reši da Savez poveri parnicu protiv članova nadzornog odbora;

9) o prestanku Saveza, i

10) bira likvidatore, kad se punovažno reši da Savez prestane.

Vanrednu skupštinu saziva upravni odbor prema potrebi i ona rešava o predmetima, koji se stave na dnevni red.

Član 69.

Propisi čl. 35 i 36 o sazivu i radu skupštine zadruge važe i za skupštinu Saveza.

Bilans Saveza oštampaće se i blagovremeno dostaviti zadrugama.

Član 70.

Kapital Saveza obrazuje se ovako:

1) iz udela, koje upišu i uplate zadruge;

2) iz kapitala, koji će se obrazovati zadržavanjem u toku od pet godina godišnje po jednu desetinu od jednomesečnog dodatka na skupoću od svih državnih službenika. Ovaj deo ima se naplatiti bilo odjedared, bilo u toku dva meseca;

3) iz kapitala, koji će se obrazovati naplaćivanjem u toku od pet godina jedan od sto svih isplata iz državne kase na izvršene isporuke (nabavke) državi;

4) iz kapitala, koji će se obrazovati zadržavanjem i to po 10 (deset) dinara mesečno od prinadležnosti sviju aktivnih državnih službenika prve, druge i treće kategorije a po 5 (pet) dinara mesečno od prinadležnosti sviju ostalih lica pomenutih u članu 1 ovog zakona. Zadržavanje ovo vršiće se u 36 jednakih mesečnih rata počinjući od 1 jula 1928 godine. Za nove državne službenike zadržavanje počinje od dana isplate njihove druge mesečne prinadležnosti. Zadržavanje izvršuju po službenoj dužnosti državne kase,

kod kojih pomenuta lica primaju svoje prinadležnosti odnosno penzije. Zadržane sume knjižice državne kase kao depozit Saveza i u toku istog meseca, kada su naplaćene, položiće ih kod Poštanske štedionice na čekovni račun Saveza nabavljačkih zadruga državnih službenika u Beogradu. Ovaj kapital upotrebiće Savez prvenstveno za kreditiranje stanbenih i kreditnih zadruga.

Ovako zadržane sume isplatiće Savez na zahtev posle smrti onoga lica od kogá su zadržane, njegovim pravnim naslednicima.

Sume pod 2) i 3) državna je kasa dužna na kraju svakog meseca predavati blagajni Saveza i one prelaze konačno u svojinu Saveza. Na taj kapital nemaju pravo zadruga, ako bi prestale biti članovi Saveza, niti ga mogu deliti, ako bi Savez prestao. U tom slučaju sa ovim delom kapitala postupiće se kao sa pretekom Saveznog rezervnog fonda.

U knjigama Saveza mora se voditi posebno svaka vrsta kapitala.

Za obaveze Saveza odgovara u prvom redu kapital od samih zadruga; u drugom redu, i tek kad se iscrpi kapital po tačci prvoj, odgovara kapital po tačci drugoj i u trećem redu, i tek kad se to iscrpi, kapital po tačci trećoj.

Član 71.

Zadruga, koje iz Saveza budu isključene, odgovaraju Savezu za njegove obaveze još dve godine računajući od 31 decembra one godine, u kojoj je prestalo njihovo članstvo u Savezu.

Udeo isplatiće se na osnovu Savezovog bilansa za poslednju godinu, u kojoj je još trajala odgovornost.

Član 72.

Savez mora obrazovati rezervni fond, koji se ne sme upotrebiti ni na šta drugo sem na pokrivanje gubitaka na poslovima pravilno preduzetim, a štetom okončanim.

Ako bi Savez prestao, njegov pretekli rezervni fond ima se predati „Glavnom Zadružnom Savezu u Kraljevini Jugoslaviji” u Beogradu, koji će ga čuvati i interesom umnožavati, pa kad se osnuje u Kraljevini Jugoslaviji istovetan Savez, onda će ga predati tome novom Savezu.

Član 73.

Višak, koji se na kraju poslovne godine pokaže u radu Saveza, raspoređuje se ovako:

1) procenat, koji se pravilima odredi za rezervni fond, no koji ni u kom slučaju ne sme biti manji od 50%;

2) procenti, koji će se pravilima odrediti na razne privredne, prosvetne i humane smerove, koje Savez namerava vršiti;

3) procenat, koji će se pravilima odrediti za penzioni fond Savezovih službenika.

Savez može osnovati penzioni fond i za osoblje sviju svojih zadruga, a prema pravilniku koji će doneti upravni odbor;

4) procenat, koji će se pravilima odrediti za nagrade upravnom i nadzornom odboru i službenicima Saveza;

5) ostatak će se upotrebiti za osnivanje i jačanje fonda za pokriće raznih šteta (Saveza i Zadruga) i za jačanje fonda za ustanove pomenute u tački 9 člana 59 a prema rešenju redovne skupštine.

Na uplate na ime udela pojedinih zadruga Savez ne plaća nikakav interes.

Član 74.

Radi nadzora pojedinih zadruga Savez mora propisati naročita pravila i imati naročite revizore.

Savez je dužan, da svaku zadrugu pregleda najmanje jedanput u dve godine.

Revizor mora pregledati sav rad i stanje zadruga, i svaka zadruga je dužna da dopusti revizoru Saveza da joj pregleda: sav rad, sve knjige, bilans, pismena, blagajnicu, efekte, robu kao i ostale dokumente i vrednosti, kojima rukuje ili koje pritežava. Isto je

tako uprava svake zadruga dužna dati revizoru sva potrebna obaveštenja.

Revizor sastavlja o svakom pregledu protokol i predaje ga upravnom odboru Saveza, koji će na osnovu protokola dati pregledanoj zadruzi potrebna naređenja.

Upravni odbor može, ako to nade za shodno, na osnovu revizijskog protokola protiv zadruga ili protiv pojedinih njezinih zadrugara podneti tužbu nadležnom sudu. Upravni odbor to mora učiniti, kad se utvrdi u zadruzi kakva krivična zloupotreba ili kad se utvrdi, da je neko od zadrugara primio proviziju od zadruginih liferanata.

Član 75.

Ministar finansija ima pravo postaviti svoga komesara u Savezu.

Komesar ima pravo kontrolisati celokupan rad Saveza da bi se uverio, da li se taj rad kreće po propisima ovog zakona i pravilima Saveza.

Upravni i Nadzorni odbor dužni su, da bar na dva dana pre sastanka svake svoje sednice i bar na četrnaest dana pre sastanka skupštine izveste komesara o danu i času, kad će se i gde će se držati sednica ili skupština i podneti mu glavne tačke dnevnog reda.

VIII Kazne

Član 76.

Članovi upravnog i nadzornog odbora, kao i službenici Saveza i zadruga, za sve zloupotrebe, učinjene u rukovanju imovinom zadruga ili Saveza, odgovaraju isto onako, kao i državni činovnici za zloupotrebe u službenoj dužnosti.

IX Povlastice

Član 77.

Zadruga i Savez oslobađaju se svih taksa oko osnivanja, oko potvrđivanja pravila, knjiga i obaveza

za overavanje potpisa, i u opšte za sve radnje, što ih s državnim ili opštinskim vlastima imaju.

Član 78.

Zadruga i Savez oslobađaju se poreza i svih prireza za rad, kapital i prihod.

Član 79.

Za prevoz robe i drugih predmeta, što primaju ili šalju državnim železnicama i brodovima, zadruga i Savez će plaćati pedeset od sto (50%) od običnih tarifa određenih za prevoz pojedinih vrsta robe.

Komesar Ministra finansija i revizori Saveza za putovanja radi osnivanja i pregleda zadruga, kao i radi držanja zborova zadružnih, imaju pravo na besplatan podvoz državnim železnicama i brodovima.

Član 80.

Zadruga i Savez uživace sve one povlastice, koje imaju, ili bi dobila pojedina povlašćena preduzeća, a koje su pobrojane u zakonu o potpomaganju domaće industrije u Kraljevini Srbiji.

Član 81.

Ministarstvo finansija ustupiće Savezu devize za njegove nabavke iz inostranstva po najpovoljnijem kursu, po kome je država u stanju da ih nabavi.

Član 82.

Država će, u koliko je to moguće, ustupati Savezu i zadrugama bez ikakve naknade potrebne prostorije za njihovo poslovanje i zemljišta za podizanje zgrada, koje su im potrebne.

Ugalj i drva iz državnih rudnika i šuma ustupaće se Savezu i zadrugama po režijskim cenama.

X Prelazna naređenja

Član 83.

Izuzetno mogu se primati u Savez nabavljačkih zadruga državnih službenika takođe zadruga službe-

nika samoupravnih tela i komora, a isto tako mogu ovakova lica biti i članovi pojedinih zadruga državnih službenika, pošto ispune iste uslove kao i državni službenici.

Član 84.

Savez i sve njegove zadruge dužne su da u roku od jedne godine saobraze svoja pravila odredbama ovoga zakona. Za ovu izmenu pravila dovoljna je prosta većina na skupštini zastupljenih glasova bez obzira na drukčije propise pravila odnosno broja zadržara i glasova potrebnih za izmene pravila.

Br. 2350 — I
18 januara 1932 godine
Beograd.

Ministar finansija,
Dr. Mil. R. Đorđević s. r.

34978

П РА В И Л Н И К

Бр. 41193. од 20. новембра, 1931. год.,

о саставу и вођењу спискова службеника Министарства грађевина и подручних му установа по рангу утврђеном по прописима Закона о чиновницима

На основу § 48. Закона о чиновницима од 31. марта, 1931. год., прописује се следећи Правилник о саставу и вођењу спискова службеника Министарства грађевина и подручних му установа по рангу утврђеном по прописима истог Закона:

Чл. 1. — За ранг чиновника и службеника из групе званичника и групе служитеља у Министарству грађевина и његовој спољној служби водиће се спискови и то:

- 1) Списак чиновника са факултетском спремом.
- 2) Списак техничара.
- 3) Списак административних и рачунских чиновника.
- 4) Списак практичних техничара.

- 5) Списак надзорника путова и надзорника вода.
- 6) Списак архивских чиновника.
- 7) Списак званичника.
- 8) Списак путара.
- 9) Списак служитеља.
- 10) Списак раденика-путара.

Чл. 2. — Спискови за вођење ранга имаће ове рубрике: тек. број, презиме и име, звање, положајна група, степен, периодска повишица, од када је у положајној групи, од када је у периодској повишици, колико има државне службе до 1. јануара 1932. год., датум рођења, примедба.

Чл. 3. — У спискове за вођење ранга по чл. 1. овог Правилника биће уписани сви службеници редом по рангу, почевши од најстаријег по рангу, а ранг службеника утврдиће се овим редом:

- 1) према групи,
- 2) према дужини службе у истој групи;
- 3) према рангу положаја са којег је дошао;
- 4) према дужини службе у истој струци;
- 5) према дужини службе уопште;
- 6) према датуму рођења.

У истој групи стаоји је онај који је раније добио више звање. Ранг звања одређује се према крајњој групи до које је звање распоређено.

Старешина надлештва према потчињеним службеницима има највиши ранг.

Чл. 4. — Означене рубрике у списковима за вођење ранга попуниће се тачним подацима, узетим из досијеа службеника као и из њихових службеничких листова, с тим да се овај посао има завршити најдаље у року од три месеца од дана ступања на снагу овог Правилника.

Чл. 5. — Сваки службеник има право да прегледа списак своје струке и тражи исправку ако сматра да му ранг није правилно одређен.

Чл. 6. — Овај Правилник ступа на снагу од дана обнародовања у „Службеним новинама”.

Службене новине Бр. 280. — LXXXIX од 30. новембра, 1931. год.

5

ПРЕГЛЕД НОВИХ КЊИГА

1. РАДНО ПРАВО СА ЕЛЕМЕНТИМА СОЦИЈАЛНОГ ПРАВА
Радоје Р. Брковић; Бојан Урдаревић
Београд: Службени гласник, 2023.
2. ПОРОДИЧНО ПРАВО
Зоран Поњавић; Вељко Влашковић
Београд: Службени гласник, 2022.
3. ОСНОВИ КРИВИЧНОГ ПРАВА. КЊ. 1:
КРИВИЧНО МАТЕРИЈАЛНО ПРАВО
Зоран Стојановић; Милан Шкулић
Београд: Службени гласник, 2018.
4. НАТАШТЕ:
ПРИПОВЕСТ О НЕДОСТАТКУ И НЕДОСТАЈАЊУ
Марија Јордева
Београд: ЛОМ, 2023.
5. МАНИЈАК И ЖЕНА КЕНТАУР
Радован Хиршл
Београд: ЛОМ, 2023.
6. МАЉ ЗА УЧЕЊАКЕ
Александар Добријевић
Београд: ЛОМ, 2023.
7. АПЕРКАТ
Маја Искра Вилотијевић
Београд: ЛОМ, 2023.
8. ПРИЧЕ О ЗАНАТИМА: СТАРЕ И НОВЕ
Бора Ћосић
Београд: ЛОМ, 2023.
9. КИНО ЛИКА
Дамир Каракаш
Београд: ЛОМ, 2023.
10. МОРФИЈУМ: ЗАПИСИ МЛАДОГ ЛЕКАРА
Михаил Булгаков
Београд: ЛОМ, 2023.
11. НОЖ МАРИНЕ Р.
Радован Лазаревић
Београд: Медиасфера, 2023.

12. ОПРОШТАЈНИ ВАЛЦЕР
Милан Кундера
Београд: Граматик, 2013.
13. СМЕШНЕ ЛЈУБАВИ
Милан Кундера
Београд: Граматик, 2008.
14. ЖИВОТ ЈЕ НЕГДЕ ДРУГДЕ
Милан Кундера
Београд: Граматик, 2013.
15. О ЛЈУБАВИ:
ЛЈУБАВ ЈЕ НАЈВЕЋИ ДАР ЖИВОТА
Ошо
Београд: Публик Практикум; Хармонија, 2023.
16. ОВА КЊИГА ЋЕ ПРОМЕНИТИ
ВАШ ПОГЛЕД НА МЕНТАЛНО ЗДРАВЉЕ
Нејтан Фајлер
Земун: Публик Практикум; Хармонија, 2023.
17. КАКО УМОМ ИЗЛЕЧИТИ ТЕЛО
Дејвид Ј. Хамилтон
Земун: Публик Практикум; Хармонија, 2023.
18. ЗАШТО МЕДИТИРАМО
Данијел Големан; Цокњи Ринпоче
Земун: Публик Практикум; Хармонија, 2023.
19. УСТА ПУНА ЗЕМЉЕ; СМРТ ГОСПОДИНА ГОЛУЖЕ
Бранимир Шћепановић
Београд: Дерета, 2019.
20. ЗИМСКИ ОДМОР
Бернард Маклејверти
Београд: Дерета, 2023.
21. ЕСЕШКА ЗМИЈА
Сара Пери
Београд: Дерета, 2023.
22. ИЗЛАЗ – ЗАПАД
Мохсин Хамид
Београд: Дерета, 2023.

23. АФЕРА КРИСТИ
Нина де Грамонт
Београд: Дерета, 2023.
24. БАДЕМ
Вонпјонг Сон
Београд: Дерета, 2023.
25. ОЧЕКУЈУЋИ МИСТЕР БОЏЕНГЛСА
Оливије Бурдо
Београд: Дерета, 2023.
26. АЛБУМ ИШЧЕЗЛИХ СЛИКА
Миломир Ђукановић
Београд: Дерета, 2023.
27. БЛАНК
Феђа Штукан
Београд: Чигоја штампа; Ф. Штукан, 2023.
28. МЕДИЈСКА ПИСМЕНОСТ И КРИТИЧКО МИШЉЕЊЕ
Виолета Кецман
Београд: Слио, 2023.
29. ИСТОРИЈА ПРИВАТНОГ ЖИВОТА У СРБА:
ОД СРЕДЊЕГ ВЕКА ДО МОДЕРНОГ ДОБА
Марко Поповић; Мирослав Тимотијевић; Милан Ристовић
Београд: Слио, 2023.
30. НАДЗИРАЊЕ ДЕМОКРАТИЈЕ
Славиша Орловић
Београд: Слио; Факултет политичких наука, 2023.
31. ДРУГИ ЖИВОТ АДОЛФА Х.
Ерик Емануел Шмит
Београд: Слио, 2023.
32. ДРАГИ ПЈЕР ПАОЛО
Дача Мараини
Београд: Слио, 2023.

ПРЕПОРУЧУЈЕМО

1. Иван Јанковић: **ПО ЊИМА СЕ НИШТА НЕЋЕ ЗВАТИ: СПОРЕДНЕ И САСВИМ СПОРЕДНЕ ЛИЧНОСТИ ИЗ СРПСКЕ ИСТОРИЈЕ 19. ВЕКА** / Београд: Фабрика књига, 2022.

Преузето са сајта:

<https://pescanik.net/po-njima-se-nista-nece-zvati/>

„Кратки радови који чине ову књигу настали су, ако се тако може рећи – случајно. Током вишегодишњег архивског рада на појединим темама којима сам се бавио (смртна казна; репресија; историја кривичног права и криминологије), наилазио сам на податке о људима и догађајима који са мојим темама нису били у непосредној вези, али би ми привукли пажњу, најчешће својом необичношћу. Све те податке сам бележио, онако, без неког одређеног циља и намере. Када сам недавно прегледао тако прикупљену грађу, учинило ми се да она омогућује један нов увид у свакодневни живот 'обичних' људи у Србији 19. века, па сам покушао да из ње реконструишем њихове (индивидуалне и групне) биографије, макар само у грубим цртама и уз мноштво празнина.

Јунаци ове књиге су, као што стоји у поднаслову, споредне или сасвим споредне личности у контексту свог времена. О споредним личностима – епизодистима – има трага у нашој историографији, па и биографских одредница у речницима и енциклопедијама. Такви су, данас сасвим заборављени, чиновници који су се бавили и књижевним пословима (Зубан, Телешевић, Вукајловић) или учествовали у политичким метежима и антидинастичким заверама којих је у тадашњој Србији бивало такорећи стално (Мрцаиловић, Белопољац, Хаџи Трипковић). Нови подаци о њима који се сада овде износе могли би да допуне или коригују постојећа сазнања и да утолико буду од интереса, па и користи, за специјалисте.

О сасвим споредним личностима – статистима историје – није писано и о њима и за њих се није знало ништа. Међу њима има неколико жена: Милакра Клапсоглиница, самохрана мајка која се борила за опстанак и одгајала децу, мада не сасвим успешно; Ката Миљковић, коју историчари знају само као 'Шугаву Катку', проститутку која је наводно долазила Вуку Карацићу, али која је и пре и после те епизоде имала своје име, свој живот, своје мужеве и децу; Кадивка Јовановић и њене саучеснице, све осуђене за масовно тровање мужева у Свилајнцу.”

Уводно поглавље аутора

2. Александар Тишма: **КОЈЕ ВОЛИМО** / Нови Сад: Академска књига, 2023.

Преузето са сајта:

<https://akademskaknjiga.com/katalog/koje-volimo>

Иако је „Ибикину кућу”, причу о предратној новосадској јавној кући и њеној газдарици, која се убија када ослободиоци уђу у град и наступи ново време, Тишма написао као метафору о пропадању, нестајању једног света, грађанског или малограђанског, како год га називали, захваљујући роману *Које волимо* сазнајемо да тај свет и није умро, и да ново друштво које је управо пониженима и увређенима обећало благостање није онакво какво је себе желело да представи. И у својим причама Тишма је волео да пише о људима са обода друштва, код којих су етичке и законске норме увелико пољуљане и релативизоване. Социјализам је наступио али су срећа и благостање још увек далеко. Осим о девојкама, које су изабрале најстарији занат, Тишма пише и о сводницама које су нужни сарадници, учесници у договарању састанака, карике у ланцу једног забрањеног подземног тока, посувраћеног живота који и сам има своју логику, правила и посебан језик.

Из предговора Горане Раичевић

3. Слободан Шнајдер: **АНЂЕО НЕСТАЈАЊА** / Нови Сад: Академска књига, 2023.

Преузето са сајта:

<https://akademskaknjiga.com/katalog/andjeo-nestajanja>

Уочи Другог светског рата, у једну загребачку двокатницу, коју је подигао јеврејски велетрговац у Илици како би је изнајмљивао, долази да станује млада, лепа и веома бистра девојка, Анђа Берило. Била је без порекла и статуса, служила је код господе. У тешким ратним временима она ће сазнати какав је ко од њених суседа и послодаваца – једни ће завршити у логору, други ће се придружити усташама, трећи ће отићи на лечење у санаторијум.

Анђа ће се заљубити у младог комунисту и пригрлити идеале равноправности и слободе. Њен скромни собичак постаће уточиште једном посебно важном илегалцу и поратном државнику. Међутим, младић кога је заволела, након хапшења ће stradати на Тргу Н., а она ће морати да побегне у партизане. Када се вратила у ослобођени Загреб, не прихвата привилегије. Праведна и непоткупљива постаје сумњива својим друговима који је одводе на Голи оток. Нанесену неправду Анђа Берило жели да исправи, али ново време ће дотући и њу и кућу у којој је живела.

Анђео нестајања Слободана Шнајдера величанствени је повесни еп и ауторова посвета Загребу и његовим тихим херојима. Судбина главне јунакиње Анђе Берило, судбина је једнога народа и града, прича о онима који верују у идеале чак када се у њих неповратно разочарају.

4. Џулијан Асанж: **KAD JE GOOGLE SREO WIKILEAKS** / Београд: Albion books, 2014.

Преузето са сајта:

<https://datastatus.rs/knjige/kad-je-google-sreo-wikileaks/>

Након великих успеха *Неауторизоване аутобиографије* и *Сајферпанкса*, едицију New age настављамо најновијим делом Џулијана Асанжа, под називом *Kad je Google sreo Wikileaks*.

У јуну 2011. године, током боравка у кућном притвору у Норфоку, Асанж је имао једног необичног посетиоца – Ерика Шмита, председника Googlea. Током разговора који је трајао око седам сати, оснивач Wikileaksa и шеф највеће светске информационе империје, укрестили су ставове о политичким проблемима са којима се суочава наше друштво, као и технолошким решењима које глобална мрежа угрожава – од Арапског пролећа до биткоина. Представили су две потпуно супротстављене перспективе: за Асанжа, слобода и бездржавност представљају основу ослобађајуће снаге интернета; за Шмита, еманципација је саставни део америчких спољно-политичких интереса, и вођена је потребом повезивања америчких компанија и тржишта са не-западним државама. Ова два става представљају саму срж сукоба око будућности интернета.

„Као особа коју су они интервјуисали од мене су очекивали да највише говорим. Покушао сам да их уведем у мој начин виђења света. Морам да им одам признање, јер је то вероватно био најбољи интервју који сам до сада дао. Нашао сам се на непознатом терену, и то ми се свидело. Ручали смо и затим се прошетали по имању, све време снимајући разговор. Питао сам Ерика Шмита да ли би Wikileaksu доставио захтеве за информацијама које шаље влада САД, он је одбио, одједном се унервозивши, наглашавајући нелегалност разоткривања захтева заснованих на Патриотском закону. Како је падао мрак разговор се завршио и они су отишли, назад у своје нестварне, удаљене ходнике информативне империје, а ја сам наставио са својим послом. То је био крај тог посла, или сам бар ја тако мислио.”

Одломак из књиге

„Свестан сам појаве коју људи зову 'Google слепило', а то је да информација које нема на интернету не постоји. У дигиталном свету људи могу једноставно да избришу историју,” рекао је Асанж. Едвард Сноуден, који је и сам годинама био део те машинерије, за књигу је рекао да представља „фасцинантан разговор са једним од најдалековидијих технолошких мислилаца. Асанж је увек испред свог времена”.

5. Томислав Лонгиновић: **САМА АМЕРИКА: (БЕЛЕШКЕ ИЗ ПОДЗЕМЉА): ЧИКАГО – ЊУЈОРК – САН ФРАНЦИСКО: (1984–1987)** / Београд: Дерета, 2023.

Преузето са сајта:
<https://dereta.rs/p/15496/Sama-Amerika>

Награда „Троношки родослов” за 2023.

Сага о робовима америчког сна

Ово је *on the road* роман о сновима оних који су осамдесетих година прошлог века напустили Србију и Балкан како би се домогли вечито варљивог америчког сна. Написана визуелним језиком филмске монтаже, као и роман *Фетиш Нуло* (трећи део Северне трилогије), ова књига представља својеврсно једињење документарног и фиктивног, кроз које авантуре генерације осамдесетих одјекују као упозорење о доласку времена безнађа којима сведочимо данас. Пробијајући се кроз слике криминала, проституције и наркоманије, у свету (без) љубави, пуном сировог насиља, замки и илузија, пратимо успоне и падове јунака, док траже стазу ка уметности живота са другим и за друге. Везан за стални покрет и промену, овај роман води на пут од Чикага преко Сан Франциска до Њујорка, кроз беспућа и лутања подземљем невидљивим обичном становнику Америке, далеко од родног тла, а опет у нераскидивој вези са њим.

6. Хана Арент: **CONDITIO HUMANA** / Београд: Федон, 2023.

Преузето са сајта:
<https://www.knjizara.com/Conditio-humana-Hana-Arent-148953>

Conditio humana, ремек-дело Хане Арент, један је од врхунаца политичке филозофије двадесетог века. Питање на које Арент одговара старо је колико и човек: шта је то што човека чини човеком? Њен одговор, који долази из велике традиције политичке филозофије која од Платона и Аристотела, преко Августина и Макијавелија, води до Маркса, Ничеа и аутора двадесетог века, усредсређује се на појам људског деловања. Оно што је само људско, оно, дакле, што човека разликује од других живих облика, нису ни душа, ни свест, ни језик, већ његова моћ да делује и да, делујући, производи. Но, да би свој активни живот (*vita activa*) преточио у деловање, да би успео да производи, човек мора да потврди своје политичко биће. Активност на начин политичког бића јесте услов могућности људскости (*conditio humana*). Због тога је потребно направити разлику између друштва и других облика бивања-заједно, повући линију између приватног и јавног, испитати по чему се рад разликује од других активности, разлучити производњу и делање, те, на основу тог огромног материјала, пронаћи место човеку у савременом свету.

Conditio humana се чита одједном, као напети роман, јер филозофски ерос Хане Арент пробија путеве и тамо где се чинило да никаквог пролаза нема, а да притом њен језик није оптерећен тешком филозофском терминологијом. Одломци који су посвећени савременој науци истинска су посвета луцидности, а њени дијалози с великим научницима-филозофима, попут Вернера Хајзенберга на пример, у контексту који је одређен политиком, бацају потпуно ново светло на појаве или појмове о којима готово да и не размишљамо.

Хана Арент једна је од оних ауторки које се, с протоком времена, све више читају, као да у двадесетом веку није била сасвим сазрела свест о каквој се ауторки ради. *Conditio humana* је књига с којом се може започети упознавање Хане Арент, али је, истовремено, то и књига која можда више него било која говори о самој ауторки, о њеним опсесијама и њеним страстима, књига која се, данас, не може заобићи ако озбиљније желимо да нешто сазнамо о себи самима.

7. Срђан Карановић: **МАЛО ИЗНАД ТЛА: СРЂАН КАРАНОВИЋ О СВОЈИМ ФИЛМОВИМА** / Београд: Филмски центар Србије, 2022.

Преузето са сајта:

<https://www.beopolis.rs/shop/malo-iznad-tla-srdjan-karanovic-o-svojim-filmovima/>

Срђан Карановић је један од најважнијих филмских редитеља на овим просторима. Његови, сада већ култни, филмови награђивани су на најважнијим светским фестивалима, освајали су највише домаће награде, приказивани су у биоскопима широм света и, чак и деценијама након настанка, уживају велику популарност код публике.

Ову јединствену књигу чини једанаест разговора у којима Карановић отворено и искрено разговара с колегом редитељем Стефаном Арсенијевићем о својим дугометражним играним филмовима. Разговори хронолошки прате Карановићеву филмографију, представљајући драгоцен увид из прве руке о настанку ових филмова, о креативном процесу, о уметности режије, о дилемама, препрекама и одлукама које је као редитељ доносио. О Карановићевој потреби да из филма у филм увек буде другачији. Ово је књига и о једној турбулентној епохи, сагледаној из посебног, личног и професионалног угла, о једној земљи и о њеној кинематографији које више не постоје.

8. Зоран Милутиновић: **ПРЕБОЛЕВАЊЕ ЕВРОПЕ: КОНСТРУКЦИЈА ЕВРОПЕ У СРПСКОЈ КУЛТУРИ** / Београд: Геопоетика издаваштво, 2023.

Преузето са сајта:

<https://geopoetika.com/o-knjizi/1824/prebolevanje-evrope>

– Студија која у збиру доноси широку и разнолику слику грађења „Европе” у изабраним радовима водећих српских писаца и интелектуалаца прве половине двадесетог века (Исидора Секулић, Јован Скерлић, Јован Цвијић, Владимир Дворниковић, Милош Црњански, Слободан Јовановић, Милан Кашанин, Јован Дучић, Николај Велимировић, Димитрије Митриновић, Растко Петровић, Иво Андрић и др.).

Књига је састављена од много питања и много одговора, изненађујуће актуелна и после више од стотину година од покретања ове културолошке, политичке и цивилизацијске теме. Испоставља се, и у погледу данашњег процеса дефинисања идентитета Србије у оквиру Европе.

„Капитални помак на подручју имаголошких студија...”

Давор Бегановић, *Ослобођење*

„Одлична студија о сложеном деловању дискурса и моћи у замишљању других и себе...”

Ангелина Илиева, *Slavic & East European Journal*

„Привлачно и проницљиво дело које може бити занимљиво читаоцима истински разноврсних интересовања. Његова методична нарација и обиље историјских и књижевних детаља откривају аутора чија ерудиција и ширина академских основа подсећају на ренесансне мислиоце дубоко урођене у слободне вештине и филозофске основе науке.”

Бојан Савић, *Nationalities Papers*

„Књига Зорана Милутиновића значајан је допринос овим студијама будући да је први систематичан историјски приказ различитих слика Европе конструисаних у српској култури новијег доба. Објављена код угледног академског издавача на енглеском језику, Милутиновићева расправа даје страним читаоцима увид у готово непознато подручје, разбијајући предрасуде и стереотипе о Србији и Балкану, сувише често присутне у западноевропској интелектуалној средини. Домаћем читаоцу књига нуди оригинално замишљену и теоријски осмишљену приповест о историји нашег мишљења о властитом колективном идентитету у односу према Европи, као и низ иновативних и суптилних критичких тумачења.”

Владислава Рибникар, *Књижевна историја*

9. Кристоф Рансмајер: **МАЈСТОР ВОДОПАДА: КРАТКА ПРИЧА О УБИЈАЊУ: РОМАН** / Београд: Геопоетика издаваштво, 2022.

Преузето са сајта:

<https://www.geopoetika.com/o-knjizi/1811/majstor-vodopada>

У поднаслову одређен као *кратка прича о убијању*, овај роман пред читаоцима оцртава слику Земље у неодређеној, али блиској будућности: у друштву разореном климатским променама и политичким превратима, претвореном у хрпу крхотина и све мањих држава и државица, нивои светских мора расту а питке воде је све мање. Кроз такав постапокалиптични свет, који евоцира ране Рансмајерове романе попут *Последњег света* или *Морбус Китахаре*, путује и приповедач-протагониста *Мајстора водопада*, неименовани хидротехничар прогоњен кривицом. Уверен у то да је његов отац одговоран за смрт петоро људи, он трага за одговорима на питања која га муче: о ишчезлом оцу, мајци Јани депортованој у јадранску постојбину, о упорном ћутању сестре Мире.

Својим карактеристичним раскошним стилем Рансмајер у овом кратком роману описује дистопијске пејзаже у које би се могли претворити сливови великих река, од Амазона до Тонле Сапа. Ипак, почасно место у њему заузима Бела река, реимагинирани Дунав, чија струјања, вирове и слапове, тек делимично укроћене, аутор упечатљиво описује. Ток те реке попут лајтмотива увезује у целину дистопијски приказани свет, приповедачева сећања на детињство и младост проведене у кући мајстора водопада, и контемплацију о природи насиља и љубави. Иако се бави актуелним питањима, далекосежним последицама климатских промена, фрагментацијом државних и политичких заједница и превирањем идентитета, овај роман крије неочекивану и опскурну љубавну причу.

Тијана Тропин

10. Бранко Кукић; Светислав Басара: **SAVEZ DUHOVA** / Чачак: Градац К, 2022.

Преузето са сајта:

<https://www.knjizare-vulkan.rs/esejistika-i-publicistika/156188-savez-duhova>

Savez duhova knjiga je nečuvено darovitih odmetnika. Ono od čega su se, nezavisно jedan od drugoga, odmetnuli, neslavно je propalo.

Naši životi potječu, i na kraju će i isteći, u dugom odjeku te propasti.

Basara, govoreći o onome što je propalo, govori o Srbiji. Ili o svijetu i svemu što je u svijetu ljudsko.

Neki bi njegovi čitatelji тој propasti nadjenuli ime Jugoslavija. Ili nekog još stariјег imperija, nekog davно prije ukinutog cirkusa iz kojeg su se razbјеžале životinje, dok je akrobate upropastio strah od visine.

Kukićevo i Basarino odmetništvo svoj kontekst i smisao nalazi u imaginacijama svakoga pojedinog svojeg čitatelja. U tom savezu duhova nema nikakvog programa. Nema ničega što bi vodilo novim kolektivima. Vođeni samilošću i pristojnošću, ljudi nastavljaju sami.

Iz predgovora Miljenka Jergovića

11. Јан Парандовски: **АЛХЕМИЈА РЕЧИ** / Чачак: Градац К, 2022.

Преузето из текста:

https://polja.rs/wp-content/uploads/2016/06/Polja-84-85_4_14.pdf

Алхемија речи је и алхемија живота, једна чудна, хазардна игра која се поставља између времена и смрти. Касније се та игра открива као највећа моћ у природи, као највећа моћ коју жива, развијена материја открива у себи.

Верујем да дело у крајњем случају мора да учини трајном егзистенцију. Данас дело чини трајним себе. Пошто морамо физички да умремо, оно продужава да траје сећајући свет на свог творца.

Али шта његов творац зна о томе? Он фактички не траје у тим мислима, које једном изговорене, сада продужују једну механичку игру понављања. Оно траје понављајући се.

Ако једног дана егзистенција буде бесмртна, дело ће бити нешто, по својој природи и по својој улози, што је врло туђе нашем духу и нашим навикама гледања на књижевност.

Многа од ових размишљања излазе из оквира *Алхемије речи*, али, признајем да их не би било да нису покренута неким размишљањима Парандовског, истина, друге врсте, али зато им је ипак место овде.

Теме у овој књизи су дуге, размишљања златна, а читалац покренут на маштање отклања књигу пре него је дочита. Маштање је резултат читања, књига снажно покреће.

Алхемија речи је дело компоновано од података свих врста, података који живе сами за себе, јер је сваки побуђивао писца на размишљање, и ти подаци, било биографски, било извучени из дела, укомпоновани у десетак тема, у ствари објашњавају лепоту креације која краси ово критичко дело Парандовског, критичке креације која се хранила и оштрила, будила и продужавала, ничући између тих просејаних података, као духовна надобудност писца, који је написао есеј одједном о свим, тј. многим писцима и многим књигама, о једној великој породици која се рађала кроз векове, готово из једне стваралачке лозе.

Божо Вукадиновић

12. Владета Јанковић: **ЛАТИНСКИ ГЛОСАР: ИЗРЕКЕ – ИЗРАЗИ – СКРАЋЕНИЦЕ** / Београд: Лагуна, 2021.

Преузето са сајта:

https://www.laguna.rs/n5062_knjiga_latinski_glosar_laguna.html

Од аутора *Античких изрека*

Док је у књизи *Античке изреке* упознао читаоце са позадином бројних паметних мисли античких писаца, које су ушле у свакодневну употребу многих народа до данас, у збирци која је пред читаоцима Владета Јанковић изнео је приче о најчешћим латинским изрекама, изразима па и скраћеницама, који су још увек у широкој употреби, а о чијем се пореклу, околностима настанка и ауторству углавном мало заиста зна.

Успешно транспонујући латинске ИЗРЕКЕ у српске пословице или узречице (преко 60), и преносећи тако смисао изреке у домаћи контекст – Боље икад него икад, Имена луда налазе се свуда, Клин се клином избија, Око за око, зуб за зуб, Благо сиромашнима духом, Познај самога себе, Тресла се гора, родио се миш, Млатити празну сламу, Ко лаже, тај и краде и многе друге – аутор нам питким стилем и духовитим анегдотама из старог Рима и раног средњовековља казује ко је, када и зашто изрекао све ове истине за које смо обично држали да припадају фолклору и анонимном народном приповедачу.

У другом делу, објашњавајући позадину и разлоге настанка појединих латинских ИЗРАЗА (67), као и њихове ауторе ако су познати, професор Јанковић, класичар и компаратиста по образовању, објасниће порекло, смисао и првобитно значење данас толико фреквентних израза као што су *agenda*, *alibi*, *alter ego*, *a priori*, *curriculum vitae*, *corpus delicti*, *de facto*, *in flagranti*, *lapsus*, *pro bono*, *tabula rasa* или *veto*.

Најзад, у трећем делу износи се значење и порекло појединих латинских СКРАЋЕНИЦА, како оних у општој употреби, тако и административних, научних и стручних (*P. S.*, *etc.*, *N. B.*, *A. D.*, *ibid.* и других), што уз бројне илустрације у књизи коначно употпуњује ову збирку прича о латинском наслеђу у нашем говору, писању и искуству и чини је репрезентативним латинским глосаром.

13. Владета Јанковић; Дејан Михаиловић: **БЕЗ ОПОЗИВА: ПОСЛЕДЊЕ РЕЧИ ЗНАМЕНИТИХ ЛИЧНОСТИ** / Београд: Лагуна, 2023.

Преузето са сајта:

https://www.laguna.rs/n6004_knjiga_bez_opoziva_poslednje_reci_znamenitih_licnosti_laguna.html

„Не дирај моје кругове.” – Архимед

„Идем да потражим велико можда.” – Франсоа Рабле

„Зашто плачете? Зар сте мислили да сам бесмртан?” – Луј XIV

„Нећу да пуцам у ову будалу!” – Михаил Љермонтов

„Морам да уђем, магла се диже.” – Емили Дикинсон

„Тапети у мојој соби и ја водимо борбу на живот и смрт, коју неко мора да изгуби.” – Оскар Вајлд

„Одавно нисам пио шампањац.” – Антон Чехов

„Све ми је ово додијало.” – Винстон Черчил

Све што људско биће за живота изговори може бити промењено, исправљено, скраћено или допуњено, најзад и опозвано – све осим речи изговорених непосредно пред смрт, напомињу аутори у предговору ове књиге. Определељујући се за избор какав је пред читаоцима, они су настојали да последње речи значајних личности протумаче у кључу друштвеног и културног миљеа епохе, као и карактерних особина и историјске улоге сваке одабране личности.

Последње изјаве понекад су засноване на идеји да се на самрти изговара оно што се у животу није хтело или смело рећи, али их углавном обележава тежња да се значења опроштајних исказа повежу са животним учинком тих великана, као нека врста сажете поруке потомству.

Писци, филозофи, владари, војсковође, уметници, научници, од антике до XX века, осветљени су у контексту у којем су изговорили опроштајне речи, а аутори су тежили да читаоца обрадују и мање познатим биографским аспектима, са понекад апартним појединостима.

После брошуре Жарка Ружића *Последње речи великих људи* из 1931. године ово је прва књига на ту тему која се објављује у Србији.

14. Дороти Паркер: **СУТОН ПРЕ ВАТРОМЕТА: САБРАНЕ ПРИЧЕ** / Београд: Штрик, 2022.

Преузето са сајта:

<https://www.knjizare-vulkan.rs/priповетке/146963-suton-pre-vatrometa>

Њујорк, прва половина 20. века. Тај стари Њујорк у којем постојиш јер „у њему се живи” и има много забаве, чак и у доба прохибиције. У њему је дражесни циник Ларошфуко крив за несаницу у пола четири ујутру, а Бог љут ако телефон не зазвони, у њему гром остаје иза ведре неба и не удара иако је довољно изазван и има пуно право на то, у њему се чује: „Слатка моја, биле смо овакве – овакве, кад ти кажем”. А онда се мир са светом поново успостави, сви се ушушкају у помисао да је све поправљено, баш онако како само женска рука може да поправи додајући понеку ситницу у стан, у писмо, у живот.

Иако су написане пре непуног века, у данима очајања, ужаса и светских промена, приче Дороти Паркер су ванвременске. Пуне оштроумне духовитости и лаконске сатире, углавном се баве људима и њиховим борбама, неретко унутрашњим, потајним. Поред тога што оживљавају урбани миље, оне и разоткривају неизвесности и разочарања људи који воде обичан живот, задубљених у себе, с невештом комуникацијом. И баш ту се и огледа сва чар Доротиног писања, да види и дочара нешто чему ће се смејати и у најубичајенијим ситуацијама, најгорим трагедијама, у усамљености због старења, али и у расним предрасудама, увек осетљива на неправду и спремна да лаганим стиховима обогати књижевни пејзаж.

6

ЛИСТА НАЈЧИТАНИЈИХ КЊИГА

**ЛИСТА НАЈЧИТАНИЈИХ КЊИГА У БИБЛИОТЕЦИ УПРАВЕ
ЗА ЈУН 2024. ГОДИНЕ**

1. НЕВИДЉИВА ДРУЖБА
Мухарем Баздуљ
Београд: Лагуна, 2023.
2. 4321
Пол Остер
Београд: Геопостика издаваштво, 2018.
3. ПУТ ДО КУЋЕ СВАКОГ ЈУТРА СВЕ ЈЕ ДУЖИ
Фредрик Бакман
Београд: Лагуна, 2019.
4. ПЕРЕИРА ТВРДИ ДА...: ЈЕДНО СВЕДОЧЕЊЕ
Антонио Табуки
Београд: Paideia, 2008.
5. ЉУБАВНИЦЕ
Елфриде Јелинек
Београд: Paideia, 2009.
6. АУТОПОРТРЕТ БАНДИТА У МЛАДОСТИ
Едуард Лимонов
Нови Сад: Светови, 1994.
7. ТОТАЛНА РАСПРОДАЈА
Мира Фурлан
Београд: Самиздат Б92, 2010.
8. ЊУЈОРК: ПРВИ ТОМ
Едвард Радерфурд
Београд: Лагуна, 2012.
9. ДЕЦА ЗЛА
Миодраг Мајић
Београд: Вулкан издаваштво, 2019.
10. ГРАДОВИ И ХИМЕРЕ: ИЗАБРАНИ ПУТОПИСИ
Јован Дучић
Нови Сад: Соларис, 1996.

Главни и одговорни уредник: Смиља Богдановић, начелник Одељења
(smilja.bogdanovic@uzzpro.gov.rs)

Технички уредници: Јелена Васиљевић, организатор пријема и евиденције
захтева корисника
Јелена Катана, документалиста за електронске каталоге
и библиотечку базу података

Сарадници: Смиљана Павков, документалиста система базе података
Иван Комаров, документалиста за електронске каталоге
и библиотечку базу података
Лепосава Милановић, документалиста за израду документационог
фонда
Гордан Горуновић, оператер за системе базе података
Радмила Тубин Михајловић, организатор пријема и евиденције
захтева корисника
Дејан Станојловић, оператер припреме података

Лектор: Смиља Богдановић
Коректор: Јелена Васиљевић

Компјутерска обрада: Одељење за информационо-документационе и библиотечке
послове

Техничка подршка: Радинка Мићовић, програмер софтверских решења

ШТАМПА: УПРАВА ЗА ЗАЈЕДНИЧКЕ ПОСЛОВЕ РЕПУБЛИЧКИХ ОРГАНА
Београд, Немањина 22–26